

Az Állatvédelmi Törvény

szövege, indoklása és végrehajtási rendeletei

Tartalom

1. **1998. évi XXVIII. Tv., AZ ÁLLATOK VÉDELMÉRŐL ÉS KÍMÉLETÉRŐL**
2. **243/1998 (XII.31.) Kormányrendelet, az állatkísérletek végzéséről**
3. **244/1998 (XII.31.) Kormányrendelet, az állatvédelmi bírságról**
4. **245/1998 (XII.31.) Kormányrendelet, a települési önkormányzat jegyzőjének az állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos egyes feladat és hatásköreiről**
5. **8/1999 (VIII.13.) KÖM-FVM-NKÖM-BM rendelet, a veszélyes állatok tartásáról**
6. **9/1999 (I.27.) FVM rendelet, a vágóállatok leölésének állatvédelmi szabályairól**
7. **10/1999 (I.27.) FVM rendelet, az állatvédelmi tanácsadó testületről**
8. **13/1999 KHVM-FVM rendelet, az állatszállításról**
9. **32/1999 (III.31.) FVM rendelet, a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól**
10. **36/1999 (IV.2.) FVM-KÖM-GM rendelet, a kísérleti állatok tenyésztésének, tartásának, szállításának stb. szabályairól**

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 2

1998. évi XXVIII. TÖRVÉNY az állatok védelméről és kíméletéről¹

AZ ORSZÁGGYÜLÉS

– annak tudatában, hogy az állatok érezni, szenvedni és örülni képes élőlények, tiszteletben tartásuk, jó közérzetük

biztosítása minden ember erkölcsi kötelessége,

– elismerve azt a megkülönböztetetten nagy értéket, amelyet az állatvilág egésze és annak egyedei jelentenek az

emberiség számára,

– kifejezve azon szándékát, hogy a Magyar Köztársaság tevékeny módon részt vállaljon az állatok védelme és kímélete

érdekében kifejtett nemzetközi erőfeszítésekből, az állatok ésszerű védelmének és kíméletének

biztosítása érdekében az

alábbi törvényt alkotja:

I. fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § E törvény célja, hogy elősegítse az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az

állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait.

A törvény hatálya

2. § E törvény hatálya kiterjed:

- (1) *a) a gazdasági haszon céljából tartott, igénybe vett állatokra;*
- b) a kutatási-kísérleti célra szolgáló állatokra, a vizsgálati és az oltóanyagtermelés céljából tartott állatokra, a génbankként kezelt, valamint a tudományos ismeretterjesztés és az oktatási demonstráció céljából tartott állatokra;*
- c) a verseny- és sportcélra tartott állatokra;*
- d) a pásztorebekre, az őrző-, védő-, mentő-, vakvezető, jelző- és terápiás kutyákra;*
- e) a vadászatra alkalmazott állatokra, ha jogszabály másképpen nem rendelkezik;*
- f) a mutatóanyag vagy egyéb bemutatási célra szolgáló állatokra;*
- g) a fegyveres erők, a rendvédelmi szervek, a nemzetbiztonsági szolgálatok és a közfeladatokat ellátó őrszolgálatok feladatainak ellátását szolgáló állatokra;*
- h) a kedvtelésből tartott állatokra;*
- i) a veszélyes állatokra, a háziastott állatok gazdátlan egyedeire (kóborállat), az állatkertekben, a vadaskertekben és a vadasparkokban élő (tenyésztő) állatokra, továbbá a vadon élő fajok bármilyen célból fogva tartott egyedeire, ha külön jogszabály másként nem rendelkezik.*

(2) A vadászható vadfajokra, valamint a halászható, horgászható halfajokra és a természetvédelmi oltalom alatt álló, illetőleg a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó állatokra külön jogszabályok rendelkezései vonatkoznak.

Alapfogalmak

3. § E törvény alkalmazásában:

1. *állattartó*: az a személy, aki az állattal rendelkezni jogosult;
2. *állat károsítása*: az állat testi épségének, szervezetének, pszichikai állapotának vagy viselkedésének tartós, hátrányos megváltoztatása;
3. *állatkert*: olyan állandó létesítmény, amely azzal a céllal létesült, hogy az ismeretterjesztést és az oktatásnevelést az élő állatok tudományos alapon álló bemutatásával elősegítse, illetve részt vegyen a veszélyeztetett fajok fenntartásában;

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 3

4. *állatkinzás*: az állat szükségtelen, fájdalmat okozó bántalmazása, vagy olyan hatást eredményező beavatkozás, bánásmód, valamint szükségleteinek olyan mértékű korlátozása, amely tartós félelmet vagy egészségkárosodást okozhat, továbbá az öröklődő betegségben szenvedő – nem kísérleti célra szánt – állategyed tenyésztése, szaporítása;
5. *állatpanzió*: olyan intézmény, amely díjazás ellenében vállalja állat meghatározott időre szóló megőrzését, felelősséget vállalva annak jó gazda gondosságával történő tartásáért, egészségéért, valamint az állatok és a környezetükben lévő emberek biztonságáért;
6. *állatmenhely*: olyan intézmény a gazdátlan állat ideiglenes vagy állandó elhelyezésére, amely tevékenységét ellenszolgáltatás nélkül látja el (az elkobzott vagy ideiglenesen megfigyelés alatt tartott állat tartásáról külön jogszabály rendelkezik);
7. *beavatkozás az állaton*: az állat fizikai, élettani vagy pszichikai állapotának megváltoztatása;
8. *jó gazda gondossága*: az az emberi tevékenység, amely arra irányul, hogy az állat számára olyan életkörülményeket biztosítson, amely az annak fajára, fajtájára és nemére, korára jellemző fizikai, élettani, tenyésztési és etológiai sajátosságainak, egészségi állapotának megfelelő, tartási, takarmányozási igényeit kielégíti (elhelyezés,

táplálás, gyógykezelés, tisztán tartás, nyugalom, gondozás, kiképzés, nevelés, felügyelet).

II. fejezet

AZ ÁLLAT VÉDELME NEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

Az állat tartásának általános szabályai

4. § (1) Az állattartó köteles a jó gazda gondosságával eljárni, az állat fajának, fajtájának és élettani szükségleteinek megfelelő életfeltételekről gondoskodni.

(2) Az állat életfeltételeinek kialakításánál tekintettel kell lenni korára, nemére és élettani állapotára.

Biztosítani

kell az egymásra veszélyt jelentő, egymást nyugtalanító állatok elkülönített tartását.

(3) Az állattartónak gondoskodnia kell az állat igényeinek megfelelő rendszeres, de legalább napi egyszeri ellenőrzéséről.

5. § (1) Az állattartó gondoskodni köteles az állat megfelelő és biztonságos elhelyezéséről, szökésének megakadályozásáról.

(2) A megkötve tartott vagy mozgásában egyéb módon korlátozott állat számára is biztosítani kell a zavartalan

pihenés és a sérülésmentes mozgás lehetőségét.

(3) A szabadban tartott állatot védeni kell a kedvezőtlen időjárás káros hatásaitól és természetes ellenségeitől. Az

állandóan bezárva tartott állat számára tartója köteles megfelelő mozgásteret biztosító férőhelyről gondoskodni.

(4) A kedvtelésből tartott állat ürülékét az állattartó a közterületről köteles eltávolítani.

(5) A gazdasági haszon céljából tartott állat tartása során előnyben kell részesíteni az állatkímélő technológiákat.

Az állat kímélete, az állatkínzás tilalma

6. § (1) Az állatot nem szabad:

a) kínozni,

b) emberre vagy állatra uszítani, illetőleg állatviadalra idomítani,

c) kényszertakarmányozásra fogni, kivéve az egészségügyi megfontolásból való kényszerű táplálás esetét,

d) a kíméletét nem biztosító módon mozgatni és szállítani, elhelyezni,

e) a teljesítőképességét felismerhetően meghaladó teljesítményre kényszeríteni,

f) természetellenes és önpusztító tevékenységre szoktatni.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja nem terjed ki az érett libatoll házilag vagy az engedélyezett technológia szerint

végzett tépésére, illetve c) pontja a házilag vagy az engedélyezett technológia szerinti liba- és kacsatömésre.

(3) A 2. § f) pontjában meghatározott állatok esetében az (1) bekezdés b) pontját a külön törvényben meghatározott

eltéréssel kell alkalmazni.

7. § (1) Tilos az állat fizikai, pszichikai állapotának olyan kipróbáltatása, küzdelemre készítése egy másik állattal

vagy emberrel, amely sérülést vagy halált okoz (a továbbiakban együtt: állatviadal). Tilos az állatviadal szervezése,

tartása, továbbá az állatviadalra fogadás szervezése, az állatviadalon való közreműködés, részvétel, fogadáskötés.

(2) Tilos állatviadal céljára

a) állatot tartani, tenyésztetni, kiképezni, idomítani, valamint más személynek átadni vagy forgalmazni;

b) építményt vagy földterületet, anyagi eszközt más személy rendelkezésére bocsátani.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt tilalom nem vonatkozik a vadászatra alkalmazott állatnak külön jogszabály alapján

történő kiképzésére, vadászaton való alkalmazására.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELET 4

8. § Az ember környezetében tartott állat, valamint a veszélyes állat tulajdonjogával, tartásával felhagyni nem

szabad. Az állat elűzése, elhagyása vagy kitétele tilos.

Beavatkozás az állaton

9. § (1) Az állaton fájdalommal vagy károsodással járó beavatkozást – az állattartók körében szokásos, vagy az állat érdekében szükséges azonnali beavatkozások kivételével – kizárólag szakirányú végzettséggel vagy gyakorlattal rendelkező személy végezhet.

(2) Beavatkozás érzéstelenítés nélkül csak akkor végezhető, ha az érzéstelenítés, illetőleg az ehhez szükséges rögzítés legalább akkora fájdalommal járna, mint a beavatkozás. A gazdasági haszon céljából tartott állaton érzéstelenítés nélkül végezhető beavatkozásokról külön jogszabály rendelkezik.

(3) Az állatkísérletekről e törvény külön szabályai rendelkeznek.

10. § (1) Az állat küllemének megváltoztatása érdekében, továbbá más, nem az állat egészsége vagy későbbi

egészségkárosodásának megelőzése céljából történő sebészeti beavatkozás – az ivartalanítás és a fajtajelleg fenntartása kivételével – nem végezhető.

(2) Az állat megjelölésénél az állat számára legkisebb fájdalommal járó – külön jogszabályban meghatározott – megoldást kell alkalmazni.

Az állat életének kioltása

11. § Az állat életét elfogadható ok vagy körülmény nélkül kioltani nem szabad. Elfogadható oknak, körülménynek

minősül különösen az élelmezési cél, a prém termelése, az állományszabályozás, a gyógyíthatatlan betegség, sérülés, a fertőzésveszély, a kártevők irtása, a másként el nem hárítható támadás megakadályozása, a tudományos kutatás.

12. § (1) Az állat életének kioltása a

(2) bekezdésben foglaltak kivételével kizárólag kábítás után történhet.

(2) A kábítási kötelezettség nem vonatkozik a gerinctelen állatokra, a háztartásban élelmezési célra levágott

baromfira, nyúlra, valamint arra az esetre, ha az állat életének kioltását szükséghelyzet indokolja.

Ezekben az

esetekben is gondoskodni kell azonban arról, hogy az állat életének kioltása szakszerű gyorsasággal és a legkisebb

szenvetéssel járjon.

(3) Külön jogszabály rendelkezik az állati élet olyan módon történő kioltásáról, amelynél az előzetes kábítás nem

kötelező, ha az eljárás azonnali teljes öntudatvesztést és érzéketlenséget vagy halált okoz.

III. fejezet

EGYES ÁLLATOK VÉDELME NEK KÜLÖN SZABÁLYAI

A vágóállat tartása és kímélete

13. § A 1318.

§-okban foglalt rendelkezések a vágóállatok kíméletére terjednek ki. A vágóállatok körét külön jogszabály állapítja meg.

14. § (1) A vágóhídnak – kivéve a nyúl-, a prémesállat-, valamint a baromfivágóhidakat – rendelkeznie kell etető- és

itatóvályúval felszerelt, szükség esetén az állatok megkötéséhez szükséges eszközökkel is ellátott fedett területtel.

(2) A fajából, neméből, életkorából adódóan, vagy egyéb okból egymással szemben ellenségesen viselkedő állatokat

egymástól el kell különíteni.

15. § Ha az állatot a vágóhídra érkezését követően nem vágják le azonnal, úgy várakoztatása idejére biztosítani kell

ellátását és nyugodt pihenését.

16. § A vágóhídon a vágóállat állapotát és egészségét a megérkezéskor, a várakoztatott állatot pedig szükség

szerint ellenőrizni kell. A beteg, elgyengült vagy sérült állatot haladéktalanul el kell különíteni, és gondoskodni kell elkülönített levágásáról.

17. § A kábítás nélküli állatvágás esetén az állatot levágás előtt úgy kell lefogni, amely alkalmas arra, hogy az megkímélje minden elkerülhető fájdalomtól.

18. § A kábításnak olyan érzéketlenségi állapotot kell előidéznie, amely addig tart, amíg a levágást követően az állat ki nem vérzik.

19. § Az állat vágására külön jogszabály eltérően rendelkezhet a következő esetekben:

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELET 5

a) szárnyas állat és nyúl vágása, azonnali halált okozó módszerrel;

b) kényszervágás, ha a kábításra nincs lehetőség;

c) prémes állatok, tenyésztett vad leölése;

d) rituális vágás.

A veszélyes állat tartása

20. § (1) Veszélyes állat tartása, országba történő behozatala előzetes hatósági engedélyhez kötött.

(2) A természetvédelmi oltalom alatt nem álló, illetőleg a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá

nem tartozó veszélyes állat tartására a tervezett tartás helye szerint illetékes települési, fővárosban a kerületi

önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: jegyző) – az állat-egészségügyi hatóság és a természetvédelem illetékes állami

szervének a szakhatósági hozzájárulásával – adhat engedélyt. Az engedély kizárólag abban az esetben adható meg, ha

a tartás a környezet nyugalmát és biztonságát nem sérti vagy nem veszélyezteti, és az egyed tartási feltételei – ideértve

a tartáshoz szükséges szakismeretet is – biztosítottak. Az engedélyben – ha az állat azonosíthatósága megoldható –

rendelkezni kell a veszélyes állat azonosíthatóságának módjáról.

(3) A természetvédelmi oltalom alatt álló, illetőleg a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó

veszélyes állatok tartását a természetvédelem illetékes állami szerve engedélyezi, a tervezett tartás helye szerint

illetékes jegyző szakhatósági hozzájárulásával.

(4) A veszélyes állat tartási helyéül szolgáló ingatlanon, ingatlanrészben az állat fajának feltüntetésével a veszélyre

felhívó jól látható tartós jelzést kell elhelyezni.

(5) Az állattartó veszélyes állatát közterületen csak átmenetileg, közvetlen és állandó felügyelettel, ember és állat

életét, testi épségét nem veszélyeztetve tarthatja.

(6) A veszélyes állat tartójának gondoskodnia kell arról, hogy az állat közterületre vagy más magánterületre ne

juthasson be. Ennek hiányában tartási engedély nem adható.

(7) A veszélyes állat tartását jogszabály vagy hatósági határozat megtilthatja, illetve feltételekhez kötheti. A

veszélyes állatok körét és tartásuk feltételeit, a veszélyes állattá nyilvánítás feltételeit külön jogszabály állapítja meg.

21. § (1) A természetvédelmi oltalom alatt nem álló, illetőleg a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya

alá nem tartozó veszélyes állatnak az országba való behozatalához a tervezett tartás helye szerint illetékes jegyző

előzetes tartási engedélyre van szüksége. A jegyző az engedélyt az állategészségügyi hatóságnak és a természetvédelem

illetékes állami területi szervének szakhatósági hozzájárulásával adja ki. A jegyző határozatát az illetékes rendőrhatóságnak megküldi.

(2) A természetvédelmi oltalom alatt álló, illetőleg a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó

veszélyes állatok országba való behozatalát a természetvédelem illetékes állami szerve engedélyezi, a tervezett tartás

helye szerint illetékes jegyző hozzájárulásával.

22. § (1) Veszélyes állat elidegenítése, felügyeletének átengedése hatósági engedélyhez kötött. Az engedélyezésre a

veszélyes állat tartásának engedélyezésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(2) A veszélyes állat tartója a veszélyes állat

a) eltűnését a jegyzőnek és a rendőrhatóságnak, a természetvédelmi oltalom alatt álló, illetőleg a nemzetközi

természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó veszélyes állat esetében a természetvédelem illetékes állami szervének

is,

b) elhullását a jegyzőnek és az állatorvosnak köteles bejelenteni.

23. § Ha a veszélyes állat tartója az engedély feltételeitől eltér, a jegyző – a tulajdonos költségére, a feltételek

biztosításáig – a veszélyes állat állatkertbe vagy más megfelelő helyre való szállítását rendelheti el. Ha az állattartó

gondoskodik a feltételek biztosításáról, úgy a veszélyes állatot részére vissza kell adni, ellenkező esetben tőle az

engedélyt vissza kell vonni, és költségére intézkedni kell a veszélyes állat végleges elhelyezése iránt.

24. § A veszélyes állat tartójának felelősségére a Polgári Törvénykönyvnek a fokozott veszéllyel járó tevékenységet

folytatókra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

IV. fejezet

AZ ÁLLATKÍSÉRLET VÉGZÉSÉNEK ALAPVETŐ FELTÉTELEI

Az állatkísérlet általános szabályai

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 6

25. § (1) E törvény alkalmazásában állatkísérlet a gerinces állatnak – meghatározott céllal és módon végzett –

fájdalmat, szenvedést, nélkülözést vagy egészségkárosító hatást, tartós idegi megterhelést okozó beavatkozás. Külön

jogszabály feltételeket állapíthat meg a nem gerinces állaton végzett kísérletre is.

(2) Állatkísérlet kizárólag nyilvántartásba vett intézményben és engedély alapján végezhető.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott engedély eseti vagy általános érvényű.

(4) Az állatkísérlethez engedély abban az esetben adható, ha az emberi vagy állati betegségek megelőzéséhez,

felismeréséhez, gyógyításához, oktatási, igazságszolgáltatási, valamint egyéb tudományos cél eléréséhez szükséges.

(5) Az engedélyezés során – a kérelmező által benyújtott dokumentáció, továbbá a földművelésügyi miniszter (a

továbbiakban: miniszter) által felkért szakértői testület véleménye alapján – különösen a következő szempontokat kell

figyelembe venni:

a) a hazai előírásoknak megfelelő más hazai vagy külföldi adat nem hozzáférhető;

b) a tervezett kísérletől újabb eredmény várható, vagy az a korábbi kísérletek eredményének ellenőrzésére

felhasználható;

c) a kísérlet módszere korszerű;

d) a kísérlet személyi és tárgyi feltételei rendelkezésre állnak.

(6) Szépipítőszers, dohány- és egyéb élvezeti cikk, valamint fegyver, ennek alkatrésze, továbbá lőszer előállítás

céljából tervezett kísérletre engedély nem adható.

26. § Az állatkísérlet helyettesítése céljából – amennyiben más megfelelő módszer is hozzáférhető – olyan

tudományos eljárást kell alkalmazni, amely nem igényel élő állaton végzett kísérletet.

27. § (1) Az állatkísérlet során felhasznált állatok számát a feltétlenül szükséges mértékre kell csökkenteni. Azt a vizsgálati módszert kell választani, amely előreláthatóan a legkisebb fájdalom okozásával, illetőleg legkisebb élettani, idegi vagy viselkedési károsodás mellett végezhető el.

(2) Az állatkísérletről és az állatot ért beavatkozásról részletes jegyzőkönyvet kell felvenni.

28. § (1) Az állatkísérletet általános vagy helyi érzéstelenítéssel, fájdalomcsillapítással, avagy más, az idegi megrázkódtatást, fájdalmat, szenvedést vagy az állat károsodását kizáró módszerrel kell végezni, kivéve, ha ezek alkalmazása a kísérleti állat számára nagyobb megterheléssel járna, mint mellőzésük, illetőleg a kísérlet eredményét értékelhetetlenné tenné.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt módszerek alkalmazása nélkül végzett tartós vagy súlyos szenvedéssel járó kísérlet

ugyanazon az állaton ismételt nem végezhető.

29. § (1) Az állatkísérlet alatt és után az állat megfelelő tartását, ellátását, gondozását és folyamatos egészségügyi ellátását biztosítani kell.

(2) Az állatkísérlet befejezésével a véglegesen vagy súlyosan károsodott állat életét kíméletesen ki kell oltani.

(3) Az életben hagyott állat gondozásáról, ellátásáról, elhelyezéséről a kísérletet végző intézmény köteles gondoskodni.

30. § (1) Állatkísérlet kizárólag olyan felelős személy vezetésével végezhető, aki külön jogszabályban meghatározott végzettséggel és gyakorlattal rendelkezik, és ismeri az állatkísérletek etikai elveit, jogi szabályait.

(2) Állatkísérletet az végezhet, a kísérleti állatot az gondozhatja, felügyelheti, aki erre képesítő oktatásban részesült.

(3) Állatkísérlet végzésre – ha csak az oktatás céljából más nem következik – oktatási intézményben senki sem kötelezhető.

31. § (1) Kísérleti célra állatot tenyésztani (szaporítani), tartani, szállítani, valamint forgalomba hozni a tartás

helye szerinti állat-egészségügyi hatóság engedélyével szabad.

(2) Kísérlet céljára – eseti engedély hiányában – kizárólag az e célra tenyésztett állatot szabad felhasználni.

Háziasított állat kóbor egyedét kísérlet céljára felhasználni nem szabad, kivéve a külön jogszabályban meghatározott,

ember- és állatgyógyászati, valamint az ilyen oktatási célú felsőoktatásban történő felhasználást.

(3) Az (1) bekezdésben megjelölt tevékenységet az a személy folytathatja, aki szakirányú végzettséggel, megfelelő

gyakorlattal rendelkezik.

(4) Az (1) bekezdésben megjelölt szerv a kísérleti állatot tenyésztőt, forgalmazót, szállítót, valamint a tenyésztő

létesítményt nyilvántartásba veszi. A nyilvántartásban meg kell jelölni azt a létesítménynél alkalmazott felelős

személyt, aki a telephelyen alkalmas a kísérleti állatállomány megfelelő ellátására.

Az állatkísérletek engedélyezése

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 7

32. § (1) Az állatkísérlet iránti kérelemben meg kell jelölni azokat a tudományosan megalapozott indokokat,

amelyek az állatkísérletet szükségessé teszik.

(2) Az engedélyező okiratban – az engedélyezés indokain túlmenően – meg kell határozni annak időbeli hatályát

is.

(3) Az állat-egészségügyi hatóság végzi:

a) az állatkísérlet engedélyezését,

b) az állatkísérlet végzésére jogosultak nyilvántartását.

33. § Az állatkísérlet végzésére feljogosított és nyilvántartott intézményben munkahelyi állatkísérleti bizottságot (a továbbiakban: MÁB) kell létrehozni és működtetni. A MÁB tagjait a intézmény vezetője nevezi ki. A MÁB ügyrendjét maga állapítja meg.

34. § (1) A MÁB feladata az intézmény

- a) állatkísérleti szabályzatának (etikai kódexének) elkészítése;
- b) állatkísérleti szabályzata végrehajtásának ellenőrzése;
- c) állatkísérleteinek szakmai-etikai felügyelete.

A MÁB feladata továbbá az intézményben az állatkísérlet végzésére jogosult személyek oktatásának, képzésének szervezése.

(2) A MÁB az intézmény belső állatkísérleti szabályozásának megsértése esetén jogosult – az állat-egészségügyi hatóság egyidejű értesítése mellett – a kísérlet azonnali leállítására.

35. § Az állatkísérlet végzésének részletes szabályait külön jogszabály állapítja meg.

V. fejezet

AZ ÁLLAT SZÁLLÍTÁSA

36. § (1) Az állat terelésénél, lábnehajtásánál, a szállítóeszközre való fel- és lerakásnál, valamint szállításánál úgy

kell eljárni, hogy az az állatnak ne okozzon fájdalmat, szenvedést vagy sérülést.

(2) A célállomáson az állat kirakását haladéktalanul meg kell kezdeni.

37. § (1) Az állat élettani szükségleteinek kielégítéséhez szükséges feltételeket a szállítónak biztosítani kell,

viselkedési szükségleteire pedig figyelemmel kell lennie.

(2) Az állatot olyan szállítóeszközön kell szállítani, amely annak sérülést nem okozhat, és megvédi az időjárás

káros hatásaitól.

(3) Ha az állat szállítása során gondozást igényel, olyan kellő jártassággal rendelkező személynek kell kísérsnie, aki alkalmas a gondozási teendők ellátására.

38. § (1) Az élő állat közúton, vasúton, vízi úton, illetve légi úton történő szállításának, továbbá postai úton való

továbbításának részletes szabályait külön jogszabály, nemzetközi viszonylatban nemzetközi egyezmény állapítja meg.

(2) A vágóállat szállítása térben és időben korlátozható.

VI. fejezet

ÁLLATKERT

Az állatkert létesítésének és fenntartásának általános szabályai

39. § (1) Állatkert létesítését a természetvédelem illetékes állami területi szerve engedélyezi.

(2) Az engedély kiadásának általános feltételei:

a) az állattartás jogszabályban meghatározott feltételeinek teljesítése, a rendszeres állatorvosi felügyelet és az

elkülönítés (karantén) lehetőségének biztosítása;

b) az állatkert vezetője rendelkezik felsőfokú képesítéssel;

c) az állatgondozók rendelkeznek szakirányú képzettséggel;

d) alapítói nyilatkozat a tartós működtetéshez szükséges vagyoni fedezet meglétéről.

(3) Az állatkert létesítése iránt benyújtott kérelemhez csatolni kell az állat-egészségügyi hatóság szakhatósági

hozzájárulásával együtt az állattartási szabályzatot.

40. § (1) Az állatpark (szafari park), vadspark, menázséria létesítésére – ha külön jogszabály másként nem

rendelkezik – a 39. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) A cirkuszi állatokra, a bemutatás céljaira tartott állatokra, továbbá az állatforgalmazásra és állatkereskedésre

külön jogszabály eltérő szabályokat és további feltételeket állapíthat meg.

VII. fejezet

Az állatpanzió és állatmenhely létesítésének és fenntartásának általános szabályai

41. § (1) Állatpanzió és állatmenhely (a továbbiakban együtt: állatotthon) létesítését az állatotthon tervezett helye

szerint illetékes jegyző engedélyezi.

(2) Az (1) bekezdés szerinti engedély akkor adható meg, ha

a) az állattartás jogszabályban meghatározott feltételei tartósan és folyamatosan rendelkezésre állnak;

b) a rendszeres állatorvosi ellátás biztosított;

c) az állatotthon működtetése nem sérti a köznyugalmat;

d) az állatotthon vezetője vagy a (3) bekezdés szerinti működési szabályzatban megjelölt felelős személy szakirányú

végzettséggel rendelkezik;

e) a tartós működtetéshez szükséges vagyoni fedezet biztosított.

(3) Az állatotthon létesítése iránti kérelemhez – a külön jogszabályban meghatározottakon túlmenően – mellékelni

kell az állatotthon működési szabályzatát.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott engedélyezési eljárásban az állat-egészségügyi hatóság, a közegészségügyi

hatóság szakhatóságként működik közre.

(5) Az állatotthonok létesítésére vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály állapítja meg.

VIII. fejezet

Az állatvédelmi feladatok pénzügyi fedezete

42. § (1) Az e törvény szerinti állami feladatok ellátásának, valamint az önkormányzati feladatok támogatásának

állami pénzügyi forrásai:

a) a központi költségvetésben állatvédelemre előirányzott pénzüsszegek,

b) az állatvédelmi hozzájárulás,

c) az állatvédelmi bírság.

(2) Az állatok védelmével kapcsolatos feladatok ellátásához állatvédelmi hozzájárulást kell fizetni. Az állatvédelmi

hozzájárulásra kötelezett termékek körét, a hozzájárulás mértékét, valamint fizetésének és

felhasználásának szabályait

külön törvény állapítja meg.

IX. fejezet

Állatvédelmi bírság

43. § (1) Aki tevékenységével vagy mulasztásával az állatok kíméletére, védelmére vonatkozó jogszabály vagy

hatósági határozat előírását megsérti – magatartásának súlyához, ismétlődéséhez igazodó – állatvédelmi bírságot

köteles fizetni.

(2) Az állatvédelmi bírságot – ha kormányrendelet másként nem rendelkezik – az állat-egészségügyi hatóság

szabja ki.

(3) Az állatvédelmi bírság kiszabására az állat-egészségügyi hatóságnak az (1) bekezdésben meghatározott

magatartásról történt tudomásszerzését követő egy éven túl nincs lehetősége. Az elkövetéstől számított öt éven túl nem

szabható ki bírság, kivéve, ha a magatartás jogszerűtlen állapot fenntartásával valósul meg. Ebben az esetben az

elévülés mindaddig nem kezdődik meg, amíg a jogszerűtlen állapot fennáll.

(4) A bírság megfizetése nem mentesít más következmények alól.

(5) Az állatvédelmi bírság mértékét, megállapításának módját, a kiszabására és felhasználására vonatkozó részletes

szabályokat a Kormány rendeletben állapítja meg.

X. fejezet

Az ügyész szerepe az állatvédelemben

44. § (1) Az ügyész a büntetőeljárás törvényben meghatározottak szerint jár el az állatok kíméletének és védelmének Büntető Törvénykönyvben tilalmazott módon való megsértése ellen.

(2) Az állatok kíméletére és védelmére vonatkozó jogszabályok megsértése esetén az ügyész is jogosult keresetet

indítani a tevékenységtől való eltiltás, illetőleg a tevékenységgel okozott kár megtérítése iránt.

(3) Az ügyész törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva, a rá vonatkozó jogszabályok alapján közreműködik a

hatóságok állatvédelmi eljárásai és döntései törvényességének biztosításában.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 9

XI. fejezet

Záró rendelkezések

45. § (1) Az állat-egészségügyi hatóság köteles az állat életének fájdalom nélküli kioltásáról gondoskodni, ha

annak továbbélése megszüntethetetlen vagy csillapíthatatlan szenvedéssel járna, az állat meggyógyulása nem várható,

az állat tulajdonosa ismeretlen, illetve nincs, továbbá vadon élő állat esetében az egyed szabadon élésre alkalmatlan.

(2) Állat életének a kioltását az állat tulajdonosa, a jegyző, illetve a természetvédelem állami területi szerve

kezdeményezheti.

46. § (1) Az állatokkal szembeni megfelelő magatartásra, gondoskodásra nevelést, az állatok megismerését az

oktatás és ismeretterjesztés eszközeivel is elő kell segíteni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatok végrehajtását az állami és önkormányzati szervek, valamint az

oktatási intézmények kötelesek előmozdítani.

47. § A földművelésügyi miniszter az állatvédelmi hatósági feladatok ellátásának elősegítésére, valamint a társadalmi részvétel biztosítása érdekében szakértői testületet hoz létre. A testületben biztosítja az érintett szakmai

szervezetek és a bejegyzett országos állatvédő társadalmi szervezetek részvételét.

48. § (1) Az állatvédelmi jogszabályok megsértése miatt az állatvédelmi célú társadalmi szervezetek jogosultak

fellépni, és az állami szervektől, önkormányzatoktól a megfelelő és hatáskörükbe tartozó intézkedés megtételét kérni.

(2) Az állatvédelmi jogszabályok megsértése miatt – az ilyen magatartástól való eltiltás iránt – a bíróság előtt az

(1) bekezdésben megjelölt szervezet pert indíthat.

49. § (1)–Ez a törvény 1999. január 1-jén lép hatályba.

(2) A háztartásban élelmezési célra levágott sertés, juh és kecske kábítására vonatkozó rendelkezést a hatálybalépéstől számított négy év után kell alkalmazni.

(3) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy

a) az állatvédelmi bírság mértékét, kiszabásának és felhasználásának részletes szabályait,

b) a jegyző állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos részletes feladat- és hatáskörét

rendeletben állapítsa meg.

(4) Felhatalmazást kap

a) a miniszter, hogy a szakértői testület létrehozására, működtetésére vonatkozó részletes szabályokat, a mezőgazdasági haszonállatok sajátos tartási szabályait, a vágóállatok körét, az állatok levágásának és leölésének

részletes szabályait,

b) a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter, hogy a miniszterrel és a művelődési és közoktatási miniszterrel, a belügyminiszterrel együttesen, a veszélyes állatok körét, tartásuk részletes feltételeit, a veszélyes állattá

nyilvánítás feltételeit, az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályait,

c) a művelődési és közoktatási miniszter, hogy a belügyminiszterrel, a környezetvédelmi és területfejlesztési

miniszterrel, valamint a miniszterrel együttesen, a cirkusz (menaszéria) létesítésének, működésének és fenntartásának

részletes szabályait,

d) a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter, hogy a miniszterrel együttesen az állatszállítás részletes szabályait,

e) a művelődési és közoktatási miniszter, hogy a miniszterrel, az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszterrel, a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszterrel, valamint a népjóléti miniszterrel együttesen a

törvény végrehajtásához szükséges képesítési feltételeket,

f) a miniszter, hogy a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszterrel, az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi

szabályait rendeletben állapítsa meg.

50. § E törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről

szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében a Megállapodást kihirdető 1994.

évi I. törvény 79. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályaival

összeegyeztethető

szabályozást tartalmaz:

— a Tanács 78/923/EGK határozata: Európai Egyezmény az állatok védelméről a mezőgazdasági állattartás során;

— a Tanács 88/306/EGK határozata: Európai Egyezmény a vágóállatok védelméről;

— a Tanács 88/166/EGK irányelve a ketrecben tartott tojtyúkrok védelmének minimális követelményeiről;

— a Tanács 91/628/EGK irányelve az állatok szállítás közbeni védelméről;

— a Tanács 91/629/EGK irányelve a borjúk védelmének minimális követelményeiről;

— a Tanács 91/630/EGK irányelve a sertések védelmének minimális követelményeiről;

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 10

— a Tanács 93/119/EGK irányelve az állatok védelméről levágásukkor.

1998. évi XXVIII. törvény indokolása az állatok védelméről és kíméletéről

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Előzmények

Az elmúlt évtizedekben társadalmi kezdeményezés bontakozott ki az állatvédelmi és -kíméleti törvény megalkotása

iránt. A jogalkotást erőteljesen sürgetik az állatvédő egyesületek és néhány sajtószerv. A mozgalmat támogatják a

tudomány egyes jeles képviselői is.

Ezt az igényt az állatokkal való érintkezés különböző területein sokasodó riasztó és idegborzoló jelenségek táplálják.

A rosszul értelmezett gazdálkodási érdek is esetenként az embernek kiszolgáltatott állatok nagy tömegét teszi ki nap

mint nap szükségtelen szenvedésnek.

Az állami és az önkormányzati szervek passzivitása - kellő jogi háttér és felhatalmazás hiányában - e megnyilvánulások iránt a közvélemény egy részében aggodalmat és elégedetlenséget ébreszt. Egy civilizált államban

nyilvánvalóan nem tűrhető el, hogy bárki közönyösen viseltessék az állatoknak okozott szenvedésekkel szemben. A

társadalom erkölcsi érzékét is sértő cselekmények megelőzéséhez és visszaszorításához szükséges jogi szabályozás

jelenleg még részben kialakulatlan.

Elhangzanak olyan vélemények is, hogy az állatvédelem szabályozását meg kell előznie a társadalom napi

megélhetési gondjai rendezésének. Az állatvédelem és az állampolgárok jóléte és közérzete azonban ilyen módon nem

állítható szembe egymással. Ha az emberek és az állatok jogos érdekei összeütközhetnek, úgy az állami szervezetnek

erkölcsi, tudományos és gazdasági szempontból állást kell foglalniuk.

A jelen törvényalkotásnak elsődlegesen az a célja, hogy az állatvilág egyedeivel való felelősségteljes és kíméletes

bánásmód követelményrendszerét átfogóan szabályozza. Alapja az a felismerés, hogy az erkölcs, a tudomány és a

gazdaság követelményei az állatvédelem tekintetében is összeegyeztethetők.

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló törvény megalkotása napjaink múlhatatlanul szükséges és elodázhatatlan

feladatává lépett elő.

Az állatvédelem és a hatályos hazai jogi szabályozás

Az állatvédelem tulajdonképpen nem más, mint az állatvilágot különböző irányokból fenyegető veszélyekkel

szembeni óvó tevékenységek foglalata. E gyűjtőfogalom körébe vonható az állatvilág teljességének, fajtagazdagságának megóvására szakosodott természetvédelem, az állatbetegségek megelőzésével és leküzdésével

foglalkozó állategészségügy, továbbá a vad- és halgazdálkodási állományvédelem.

Az állatvédelem negyedik és ma még jórészt kimunkálatlan összetevője az emberi ráhatás alatt élő állatok kíméletét

célul tűző ún. egyedkímélő állatvédelem.

Az állatvédelmet szabályozó jogterületek egyedkíméleti szempontból való áttekintése

Az egyedkímélő állatvédelem teljessége nem illeszthető az állatvilág más irányú védelmét szolgáló jogterületek

rendszeri kereteibe. Az egyedi állatvédelem mindenképpen önálló szabályozást igényel.

A természetvédelmi jogterület

Az állatvilág természetvédelmi védernyője jelenleg kizárólag a vadon tenyésző, védelemre érdemes és oltalomra

szoruló fajok fölé feszül. Ez a megállapítás nem hiányosságot fed fel, hiszen a természetvédelem meghirdetett céljai és

az azok megvalósítását szolgáló intézményrendszer összhangja teljes.

A természetvédelmi joganyag célja ugyanis nem az állatvilág egyedeinek a szükségtelen szenvedéstől való kímélete,

hanem a természet fajtagazdagságának megőrzése. Ebből következően a védelem az egyednél magasabb szerveződési

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 11

szintre, az állatfajokra irányul. Így a természetvédelem értelemszerűen csak azon értékes fajok körében hat, amelyek

fennmaradására az ember környezetátalakító tevékenysége veszélyt jelent.

A természetvédelem elvi kereteibe nem illeszthető a haszonállatok, a tudományos és laboratóriumi kísérleti célra

szolgáló, a sport- és szórakoztatási, valamint a kedvtelési célból tartott állatfajok és azok egyedeinek védelme.

Az állategészségügyi jogterület

Az állategészségügyi igazgatás legalapvetőbb feladatai: a fertőző állatbetegségek megelőzése, leküzdése és az

állategészségügyi szakmai feladatok, szolgáltatások szervezése.

Az állategészségügy hatóköre - az állatok élőhelyétől és hasznosítási módjától függetlenül - valamennyi állatfajra és

valamennyi állattal kapcsolatos tevékenységi területre kiterjed.

Az állategészségügyi jogszabályokban megfogalmazódnak az egyedkímélő bánásmód egyes követelményei is. Ebből

a nézőpontból azonban a szabályozás esetleges.

A vadgazdálkodás és halászat joganyaga

Állatvédelmi, -kíméleti rendelkezések az egyes vad- és halgazdálkodási jogszabályokban is fellelhetők. Ilyen

védelmi célú rendelkezésnek tekinthető az az előírás, mely szerint a vadászatra jogosult köteles a vadállomány

fejlődését vadtenyésztési és vadvédelmi tevékenységgel előmozdítani.

Védelmi jellegű az az előírás is, amely a halak ívására és a halivadék fejlődésére alkalmas vízterület kíméleti

területté nyilvánítására ad lehetőséget.

A vadgazdálkodás és a halászat szabályai a vad- és halállomány egyedeinek kíméletére irányuló előírásokat

természetesen nem tartalmazhatnak. A fellelhető rendelkezések a vad- és halállomány gazdasági célra való

reprodukciónak tartják szem előtt.

Az egyedkímélő állatvédelem

Az egyed kíméletét célzó állatvédelem erkölcsi fogantatású. Alapgondolata az, hogy az emberiség és az állatvilág

egyaránt része a természet élővilágának. Az állatvilág magasabb rendű képviselői örülni, szenvedni, elégedettséget,

halálfélelmet érezni és kifejezni képes lények. Az állatvilág azonban az idő múltával a magasabb szellemi képességekre szert tett embernek kiszolgáltatott helyzetbe került.

Az állatvilág a sokrétű emberi szükségletek kielégítésének fontos forrása. A szükségletek egy része az ember számára létfontosságú, ezért e források igénybevételéről nem lehetséges lemondani. Az ember és állat

közötti kapcsolatot azonban - lévén az élőlények közötti viszony - nem uralhatja kizárólag a gazdasági és az emberi önkény,

abban meghatározott szerepet kell kapnia az emberiségnek, az erkölcs és a kultúra egyetemes értékeinek is.

Az állatvilág egyedeit meg kell védeni az emberi felelőtlenség és kíméletlenség okozta szükségtelen szenvedéstől.

Ennek felismerése és magatartásformáló erővé válása a civilizáció és a kultúra egyik fokmérője. Alapvető felismerés kell, hogy legyen: az erkölcs és a gazdaság követelményei nem egymást keresztező és kizáró,

hanem egymást feltételező és egymással összeegyeztethető szempontok. Ezt több európai ország példája igazolja.

Az állatvédelem hazai jogi szabályozásának alapjai

Az állatokkal szembeni emberi magatartást mindenképpen törvényben szükséges szabályozni: a legfelsőbb szintű

jogszabályban kell biztosítani a humánumnak az ember és az állat közötti viszonyban való érvényesülését.

Az állatvédelem azonban túlnő a jog birodalmán; - a korszerű állatvédelmi, -kíméleti törvény megalkotása hazánk

általános nemzetközi megbecsülése, az Európai Unióhoz való csatlakozás szempontjából sem lehet közömbös. Meg

kell teremteni az állatvédelem céltudatos és ésszerű jogi rendjét, amelyben az erkölcsi értékek tiszteletének is szerep

jut.

Olyan állatvédelmi törvény megalkotása mutatkozik célszerűnek, amely tartalmazza az állatvédelem alapvető

szabályait, s amelyhez mint alaphoz kapcsolódhatnak az egyes fontos területeket érintő külön jogszabályok.

Nem volna célszerű valamiféle mindenre kiterjedő mamutjogszabály megalkotása, mert az már terjedelménél fogva

is megriaszthatná a közvéleményt, és azzal a veszéllyel is járna, hogy elhomályosítaná a minden állattartóval szemben

fennálló alapvető követelményeket.

Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy viszonylag gyakran állhat elő a módosítás szükségessége. Mindezekre

figyelemmel, célszerű - az egyes részterületek alapjainak lerakása mellett - felhatalmazást adni az érdekelt

minisztereknek végrehajtási rendeletek kiadására.

Az egyedi állatvédelem kapcsán egyre sürgetőbbben merül fel az állatkísérletek törvényi rendezésének igénye. Az

állatkísérletek elleni tiltakozásokról gyakorta ad hírt a sajtó; problematikája szinte kimeríthetetlen és rendkívül kényes

kérdés, mert erkölcsi, jogi és gazdasági megfontolásokat egyaránt felvet. Ezért az állatkísérletek szabályozása különös

érdeklődésre tarthat számot; - mondhatni ez tekinthető a kodifikáció legneuralgikusabb pontjának.

A törvényhozó ilyen körülmények között szükséghelyzetben van. A jelen törvénytervezet mindenesetre rögzíti:

állatkísérletet kizárólag szakértő személyek, engedély alapján és megfelelő ellenőrzés mellett végezhetnek. Az

állatkísérleteket a szükséges mértékre kell szorítani, azok csak jóváhagyott célokat szolgálhatnak, s elengedhetetlen a

szigorú ellenőrzés is. Az állatkísérletek ellenőrzésében szerepet kell kapniuk és vállalniuk az állatvédő egyesületek

szakértőinek.

Az állatvédelem hazai szabályozása során elsősorban a nemzetközi egyezmények előírásait célszerű alapul venni.

Az állatvédelmi törvényt természetesen a magyar viszonyokra kell szabni.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 12

A kodifikáció során főként az Európa Tanács, valamint az EGK-EU következő alapvető rendelkezéseit vettük

figyelembe:

ET:

- a 65. sz. Egyezmény az állatok nemzetközi szállításáról (Párizs, 1968. december 13.);

- a 87. sz. Egyezmény a haszonállatok védelméről (Strasbourg, 1976. március 10.);

- a 102. sz. Egyezmény a vágóállatok védelméről (Strasbourg, 1979. május 10.);

- a 103. sz. Jegyzőkönyv az állatok nemzetközi szállításáról szóló Egyezményhez (Strasbourg, 1977. május 10.);

- a 104. sz. Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelméről (Bern, 1979.

szeptember 19.);

- a 123. sz. Egyezmény a kísérleti vagy más tudományos célokra használt gerinces állatok védelméről (Strasbourg,

1986. március 18.).

EGK-EU:

- 78/923/EGK Tanácsi Határozat

Európai Egyezmény az állatok védelméről a mezőgazdasági állattartás során;

- 88/166/EGK Tanácsi Irányelv

Ketreceben tartott tojtyúk védelmének minimális követelményei;

- 88/306/EGK Tanácsi Határozat

Európai Egyezmény a vágóállatok védelméről;

- 91/628/EGK Tanácsi Irányelv

az állatok szállítás közbeni védelméről;

- 91/629/EGK Tanácsi Irányelv

a borjúk védelmének minimális követelményei;

- 91/630/EGK Tanácsi Irányelv

sertések védelmének minimális követelményei;

- 3/119/EGK Tanácsi Irányelv

z állatok védelme levágáskor

A hivatkozott EU-EGK rendelkezések figyelembevételével részleges jogközelítést valósít meg, a teljes jogközelítést

más jogterületeken, pl. az állategészségügy területén kell megvalósítani, illetve az e törvény felhatalmazása alapján

kiadásra kerülő végrehajtási rendeletekben fog testet ölteni.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

A törvény célja

A törvény - a preambulumban foglalt erkölcsi indítékok és megfontolások alapján - meghatározza azokat a célokat

(az állategyedek megóvása, védelme, kímélete), amelyek a törvény megalkotását szükségessé teszik.

Az 1. §-hoz

A törvény elsődleges célja: az állatvilág megőrzése, egyedeinek ésszerű és hatékony védelme, tudományosan megalapozott hasznosítása, valamint az állatvédelem szabályainak megalapozása. A rendelkezés előtérbe helyezi az embereknek az állatvilág egyedeivel szemben fennálló kötelességérzetét.

A törvény hatálya

A törvény az állategyedek jól körülhatárolható csoportjaira tartalmaz alapvető rendelkezéseket. A felsorolás szinte

teljes körű, a szakirodalomban elfogadott, korszerű osztályozást tartalmaz.

A 2. §-hoz

A tervezett törvényi szabályozás hatálya kiterjed - többek között - a gazdasági haszonállatokra, a kutatási-kísérleti

célra szolgáló, a sportcélra, a bemutatásra, valamint a kedvtelésből tartott állatokra; a törvény védelme alá kerülnek a

pásztorek, a postagalambok stb., valamint a fegyveres erők és a rendvédelmi szervek szolgálati célból tartott állatai

is.

A 3. §-hoz

Ez a rendelkezés legális definíciót ad egyes, a törvényben meghatározó jelentőségű fogalmakra (állattartó, az állat

károsítása, beavatkozás az állaton stb.). Ez a törvény egységes értelmezésének megkönnyítése, az egyértelműség miatt

szükséges.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 13

Az állatkínzás definíciója igen fontos a szabályozás szempontjából, várhatóan ez az a kategória, amely a végrehajtás

során elsősorban reflektorfénybe kerül.

A felsorolásból is jól látható, hogy ez egy igen összetett magatartási csoport: az állatok ellen irányuló, fájdalmat

okozó magatartás is beletartozik, de az állatra nézve súlyos következménnyel járó nem megfelelő gondoskodás is. A

kedvtelésből tartott állatok esetében gyakori a túltenyésztett, különleges állat, mint "tenyésztési eredmény", a mely állat

már nem egészséges, valamilyen szervi bántalomban szenved, továbbá vannak betegségek, testi hibák, amelyek

öröklődnek. Ezekre vonatkozik a tenyésztési, szaporítási tilalom.

Az állatok tartásának általános szabályai

Ez a fejezet valamennyi állattartóra kiterjedő kötelezettségeket ír elő. Az itt található rendelkezéseknek minden

állategyed vonatkozásában érvényesülniük szükséges.

A 4-5. §-hoz

Ezek a rendelkezések főként az állatok megfelelő életfeltételeinek biztosítására tartalmaznak előírásokat. E körben

garanciális szabály: az állatok elhelyezésénél figyelemmel kell lenni azok élettani igényeire. Alapvető feltétel az

állatok tartásánál a korszerű higiéniai követelmények megléte is.

Az állatvilág egyedeinek ökológiai egyenértékűségéből is adódóan szükséges az állattartás közös szabályainak - az

állattartás minimumának - meghatározása. Más oldalról megközelítve ezek a normák jelentik az emberi bánásmód, az emberi felelősség legalacsonyabb szintjét. Ezen általános előírásokra épülnek rá az egyes állatfajokra és fajtákra vonatkozó speciális szabályok.

Az állattartó kötelezettségekkel tartozik az állatokkal szemben, azokról gondoskodni köteles. A napi legalább egyszeri ellenőrzési kötelezettség azt szolgálja, hogy hosszabb ideig ne maradhassanak az állatok felügyelet nélkül. Az állatkímélő technológia a természetszerű tartást, elsősorban a mozgási szabadságot és a fajra jellemző viselkedési szokások gyakorlásának lehetőségét jelenti.

Az állat kímélete, az állatkínzás tilalma

A 6-8. §-hoz

A törvény e rendelkezése az állat kíméletét hivatott biztosítani, megfogalmazva egyben az állatkínzás tényállási

elemeit is. Ennek megfelelően az állatot nem szabad kínozni, emberre vagy állatra uszítani és kényszeretakarományozásra fogni. A kényszeretakarományozás alól kivételt jelent az egészségügyi megfontolásból való

kényszerű táplálás, valamint a házilagos liba- és kacsatömés. Ez utóbbiakat gazdasági -szociális megfontolások teszik

indokolttá, ezen túlmenően az ilyen fajta tevékenység ellenőrzése kétséges lehet. Nem minősül állatkínzásnak az érett

libatoll házilagos tépése sem, hasonló megfontolások alapján.

A fegyveres erők, a rendvédelmi szervek, a nemzetbiztonsági szolgálatok és a közfeladatokat ellátó őrszolgálatok

feladatainak ellátását szolgáló állatok esetében - e szervezetek hatékony munkavégzése végett - az emberre vagy

állatra uszítás tilalmát a külön törvényben meghatározott eltéréssel kell alkalmazni.

Garanciális állatkíméleti szabály: az emberi környezethez szokott állat, valamint a veszélyes állat tulajdonjogával,

tartásával felhagyni nem szabad. Ez a rendelkezés elsősorban, az állattartó erkölcsi fogantatású kötelezettségét hivatott

jogilag is megalapozni.

Beavatkozás az állaton

A 9. §-hoz

Az állat kíméletét hivatott előmozdítani az a szabály, mely szer int fájdalommal vagy károsodással járó beavatkozást

kizárólag szakirányú végzettséggel vagy gyakorlattal rendelkező személy végezhet. Ez alól kivételt jelent az állat

érdekében szükséges azonnali beavatkozás. A beavatkozásnál általában érzéstelenítést kell alkalmazni.

Ez akkor

mellőzhető, ha az érzéstelenítés, illetve az ehhez szükséges rögzítés legalább akkora fájdalommal járna, mint a

beavatkozás.

A 10. §-hoz

Az állat küllemének megváltoztatása érdekében sebészeti beavatkozás nem fogantatosítható, a fajta jelleg megőrzése

és az ivartalanítás kivételével. Az állat szokásos megjelölésénél a legkisebb fájdalommal járó megoldást kell

alkalmazni.

Az állat életének kioltása

A 11. §-hoz

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 14

Az állat életét elfogadható ok vagy körülmény nélkül kioltani tilos. Az "elfogadható" ok, körülmény tartalma szinte

kimeríthetetlen, mindenekelőtt az étkezés, az állományszabályozás, a gyógyíthatatlan betegség, a fertőzésveszély, az állat másként el nem hárítható támadásának megakadályozása sorolható e körbe. Elfogadható oknak minősül a tudományos kutatás is.

A 12. §-hoz

Az állat levágása vagy kiirtása elsődlegesen kábítás után történhet. A kábítási kötelezettség nem vonatkozik a háztartások körében, étkezési céllal végzett baromfi - és nyúl-vágásra. Természetesen kábítás nélkül ölthető ki az állat élete szükséghelyzet esetén is. Külön jogszabály rendelkezhet olyan módszerekről, amelyek az állat azonnali öntudatvesztését vagy halálát okozzák.

A vágóállat tartása és kímélete

A 13-15. §-hoz

A törvény alkalmazása szempontjából vágóállatnak minősül a házi egypatás, a kérődző, a sertés, a nyúl, a prémes állat és a baromfi.

A nemzetközi gyakorlat által követett alapvető feltétel, hogy a vágóhídnak rendelkeznie kell etető - és itatóvályúval ellátott istállóval. Az istállózás során egymástól el kell különíteni az egymással szemben ellenségesen viselkedő állatokat.

Ha az állatot a vágóhídra érkezésekor azonnal nem vágják le, úgy számára nyugodt pihenést és ivóvizet kell

biztosítani. Gondoskodni kell a vágóállat mérsékelt mennyiségű takarmányozásáról is.

A 16. §-hoz

Ez a rendelkezés a vágóállat ellenőrzéséről szól. A beteg, elgyengült vagy sérült állatot haladéktalanul le kell vágni.

Ha az állatvágás nyomban nem fogatosítható, úgy az állatot el kell különíteni, és állapotát a szükségeshez képest ellenőrizni szükséges.

A 17-18. §-hoz

Ha az állatot kábítás nélkül vágják le, úgy azt olyan eszközzel kell lefogni, amely kellően kíméletes. Az egyébként kötelező kábításnak olyan érzéketlenségi állapotot kell előidéznie, amely az állat kivérzéséig tart.

A 19. §-hoz

Külön jogszabály egyes állatok vágására eltérő feltételeket állapíthat meg. Ezen körbe tartozik a szárnyas állat és a

nyúl vágása, amennyiben az azonnali halált okozó módszerrel valósul meg. Eltérés lehetséges a kényszervágás, valamint a rituális vágás esetén is.

A veszélyes állat tartása

A 20-22. §-hoz

Természetvédelmi oltalom alatt nem álló veszélyes állat tartására a tervezett tartás helye szerint illetékes jegyző,

más esetben a természetvédelmi hatóság adhat engedélyt. Engedély abban az esetben adható, ha a tartás a

köznyugalmat és -biztonságot nem sérti vagy veszélyeztet. Az engedély kiadásának további feltétele: a veszélyes állat

természetes igényeinek biztosítása. Az engedélyben rendelkezni szükséges a feltétlen azonosíthatóságról is.

"Embervédelmi" szempontnak minősíthető az az előírás, mely szerint a veszélyes állat tartójának gondoskodnia kell

arról, hogy az állat közterületre vagy más magánterületére ne juthasson be.

A veszélyes állatok körét külön jogszabály állapítja meg.

Természetvédelmi oltalom alatt nem álló veszélyes állat importjához a tervezett tartás helye szerint illetékes jegyző, más esetben a természetvédelmi hatóság előzetes tartási engedélye szükséges. Az állat behozataláról értesíteni kell a természetvédelmi hatóságot és a rendőrkapitányságot.

A jegyző engedélye kell a veszélyes állat elidegenítéséhez, illetve felügyeletének átengedéséhez is. Az állat elhullását vagy eltűnését haladéktalanul be kell jelenteni a jegyzőnek.

A 23. §-hoz

Ha a veszélyes állat tartási engedélyének rendelkezéseit az állat tartója megszegi, úgy a jegyző elrendelheti az állat elszállítását. A tulajdonos köteles fedezni a költségeket. Ha az állattartó gondoskodik a feltételek biztosításáról, úgy a

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 15

veszélyes állatot részére vissza kell adni. Ha az engedélyben foglalt előírásoknak nem tesz eleget, úgy a veszélyes állat végleges elhelyezéséről a jegyző intézkedik.

A 24. §-hoz

A veszélyes állatot tartó felelősségére a Ptk. -nak a fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytatókra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Az állatkísérlet általános szabályai

A 25. §-hoz

A törvény alkalmazásában állatkísérletnek minősül a gerinces állaton fájdalommal vagy egészségkárosító hatással,

avagy tartós idegi megterheléssel járó beavatkozás. A kísérletet minden esetben meghatározott célra és módon kell fogatosítani.

Az állatkísérlethez engedély abban az esetben adható, ha az emberi vagy állati betegségek felismeréséhez és

gyógyításához szükséges. Kivételesen egyéb tudományos cél eléréséhez is adható engedély. Ezen túlmenően az engedély kiadásának további feltétele: a tervezett kísérlettől újabb eredmény várható, vagy a korábbi kísérletek

eredményének ellenőrzésére felhasználható. A kísérlet módszerének korszerűnek kell lennie.

Szépítőszert, dohány- és egyéb élvezeti termék, valamint fegyver előállítására céljára engedély nem adható.

A 26-27. §-hoz

A törvény rendelkezik az állatkísérletek helyettesítéséről is. Amennyiben más megfelelő módszer is rendelkezésre

áll, úgy olyan tudományos eljárást kell alkalmazni, amely nem teszi szükségessé az élő állaton végzett kísérletet. A

kísérletezés során felhasznált állatok számát a feltétlenül szükséges mértékre kell szorítani. A vizsgálat módszerét úgy

kell megválasztani, hogy az a legkisebb fájdalommal, károsodással járjon.

A 28. §-hoz

Az állatkísérletek során általános vagy helyi érzéstelenítést, fájdalomcsillapítást kell alkalmazni.

Érzéstelenítés

nélkül végzett vagy szenvedéssel járó kísérlet ugyanazon az állategyeden ismételt nem végezhető.

A 29-30. §-hoz

Az állatkísérlet végeztével a károsodott egyed életét kíméletes módon ki kell oltani. Az életben hagyott állat

ellátásáról a kísérletet fogatosító intézmény köteles gondoskodni. A kísérlet minden szakaszában biztosítani kell az

állat megfelelő egészségügyi ellátását és gondozását.

A nemzetközi gyakorlatnak megfelelően állatkísérlet kizárólag szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező

felelős személy vezetésével végezhető.

A 31. §-hoz

Az állategészségügyi hatóság engedélyével szabad kísérleti célra állatot tenyésztetni, tartani és ilyennel kereskedni.

A tevékenységhez szakirányú végzettség és kellő gyakorlat is szükséges. A tartás helye szerint illetékes állategészségügyi hatóság a kísérleti állatot tenyésztőt, szállítót, valamint a tenyésztő létesítményt nyilvántartásba veszi.

Kísérlet céljára kizárólag az erre a célra tenyésztett állat használható fel. Házasított állat kóboregyedeit ilyen célra

felhasználni nem szabad, a (2) bekezdésben leírt kivételek mellett.

Az állatkísérletek engedélyezése

A 32. §-hoz

Az állatkísérlet engedélyezése kérelemre történik. A beadványban meg kell jelölni a tervezett kísérlet tudományosan

megalapozott indokait. A kérelmezőnek nyilatkoznia kell arról, hogy a kísérlet korszerű végzéséhez szükséges

szakszeméllyel, berendezésekkel és egyéb eszközökkel rendelkezik.

A 33-34. §-hoz

A törvény értelmében valamennyi állatkísérletet folytató intézményben munkahelyi állatkísérleti bizottságot kell

létrehozni. A bizottságban szakértők működnek.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 16

A munkahelyi bizottság elsődleges feladata: az intézményben folytatott állatkísérlet engedélyezése, ellenőrzése. A

bizottság jogosult - az intézmény belső állatkísérleti szabályozásának megsértése esetén - a kísérlet azonnali

leállítására.

A 35. §-hoz

Az állatkísérletek részletes szabályait külön jogszabály állapítja meg.

Az állat szállítása

A 36-38. §-hoz

Általános szabályként írja elő a törvény, hogy az állatok mozgatásánál úgy kell eljárni, hogy az az állatnak

ne okozzon fájdalmat, szenvedést avagy sérülést. Ennek a szabálynak kell érvényes ülnie az állat terelésénél, lábon

hajtásánál, a szállítóeszközre való fel- és lerakásánál, valamint szállításánál egyaránt. Az állatszállítás során a

szállítónak az élettani és viselkedési szükségleteket biztosítani kell, a szállításra való alkalmasságot az állategészségügyi hatóság igazolja.

Az állatszállítványt kellő jártassággal rendelkező személynek kell kísérnie. Az állat kíméletét szolgálja az

a szabály, mely szerint a vágóállat szállítása térben és időben korlátozható.

Állatkert létesítésének és fenntartásának általános szabályai

A 39-40. §-hoz

Állatkert létesítését a természetvédelem illetékes állami területi szerve engedélyezheti kérelem alapján. A létesítés

iránti kérelemnek tartalmaznia kell: az állattartás jogszabályban meghatározott feltételei, a rendszeres állatorvosi

felügyelet és a karanténhelyiség biztosított, az állatkert vezetője felsőfokú képesítéssel, az állatgondozók szakirányú

képzettséggel rendelkeznek. Alapítói nyilatkozatot kell tenni a tartós működtetéshez szükséges vagyoni feltételek

meglétéről.

Hasonló előírásokat tartalmaz a törvény az állatparkra, a vadsparkra, valamint a cirkuszi menaszériára.

Az állatotthon létesítésének és fenntartásának általános szabályai

A 41. §-hoz

Az állatotthon és az állatmegőrző panzió létesítését a jegyző engedélyezi. Az engedély kiadásának általános feltétele: az állattartás jogszabályban meghatározott feltételei rendelkezésre állnak, valamint a rendszeres állatorvosi ellátás biztosított. Az állatotthon működtetésének nem szabad sértenie a köznyugalmat. Az állatotthon vezetőjének vagy alkalmazottjának megfelelő szakirányú végzettséggel kell rendelkeznie.

Az állatvédelmi feladatok pénzügyi fedezete

A 42. §-hoz

Az állatvédelmi feladatok pénzügyi fedezete három forrásból épül fel: a költségvetésnek e feladatra jelzett része, az állatvédelmi hozzájárulás és az állatvédelmi bírság. Külön törvény állapítja meg az állatvédelmi hozzájárulásra kötelezett termékek körét, a hozzájárulás mértékét valamint szabályait.

Az állatvédelmi bírság

A 43. §-hoz

Állatvédelmi bírságot köteles fizetni az, aki az állatok kíméletére, védelmére vonatkozó jogszabály vagy hatósági határozat szabályait megszegi. A bírságot kormányrendelet eltérő rendelkezése híján az állategészségügyi hatóság szabja ki, részleteiről kormányrendelet rendelkezik.

Az ügyész szerepe az állatvédelemben

A 44. §-hoz

Az ügyésznek három eszköze van: egyrészt a Btk. -ban meghatározottak szerint jár el bűncselekmény elkövetése esetén, másrészt polgári pert kezdeményezhet tevékenységtől való eltiltás, vagy a tevékenységgel okozott kár megtérítése iránt, továbbá általános felügyeleti jogkörében eljárva közreműködik a hatóságok állatvédelmi eljárásai és döntései törvényességének biztosításában.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 17

Záró rendelkezések

A 45. §-hoz

A törvény az állategészségügyi hatóság feladatává teszi az állatvédelmi jogszabályok megtartásának ellenőrzését. A jogszabályi rendelkezések megsértése esetén az állattartót figyelmeztetheti, illetve intézkedhet annak felelősségre vonása iránt.

Kötelessége az állat fájdalom nélküli elpusztításáról is gondoskodni, ha annak továbbélése megszüntethetetlen fájdalommal járna, s az állat tulajdonosa ismeretlen, vagy az állat elpusztításáról nem gondoskodik.

A 46. §-hoz

A törvény e rendelkezése szerint az állatokkal szembeni emberséges magatartásra való nevelést az oktatás és ismeretterjesztés eszközeivel is elő kell segíteni. E feladatok végrehajtását az állami és az önkormányzati szervek, valamint az oktatási intézmények kötelesek előmozdítani.

A 47. §-hoz

A földművelésügyi miniszter szakértői testületet hoz létre a hatósági feladatok ellátásának elősegítése, valamint a társadalmi részvétel biztosítása érdekében. Az érintett szakmai szervezetek és országos állatvédő társadalmi szervezetek részvételével.

A 48. §-hoz

Az állatvédelmi jogszabályok megsértése esetén az állatvédelmi célú társadalmi szervezetek intézkedés megtételét

kezdeményezhetik, az ilyen magatartástól való eltiltás iránt pert indíthatnak.

A 49. §-hoz

A törvény 1999. január 1-jén lép hatályba.

Forrás: Magyar Közlöny 1998/28. sz.

244/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet az állatvédelmi bírságról

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló **1988. évi XXVIII. törvény** 49. §-a (3) bekezdésének a) pontjában kapott

felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

Aki tevékenységével, vagy mulasztásával az állatok védelmére és kíméletére vonatkozó jogszabály rendelkezését,

vagy hatósági határozat előírását megsérti – magatartásának súlyához, ismétlődéséhez igazodó – állatvédelmi bírságot

(a továbbiakban: bírság) köteles fizetni.

2. §

A bírság összege ötezer forinttól százötvenezer forintig terjedhet.

3. §

(1) A bírságot feladatkörében

a) a települési, a fővárosban a fővárosi kerület jegyzője,

b) az illetékes megyei (fővárosi) állat-egészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomás, valamint

c) a természetvédelmi hatóság szabja ki.

(2) A bírság kiszabását állatvédelmi szervezet is kezdeményezheti.

4. §

Állatvédelmi bírság kiszabható azzal szemben, aki

a) az Ávt. 2. §-ában felsorolt állatok valamelyikének szükségtelenül jelentős fájdalmat, tartós szenvedést, testi

károsodást okoz,

b) a felügyelete alatt álló állat tartási, takarmányozási, illetve ivóvíz -igényének rendszeres kielégítéséről nem

gondoskodik,

c) az állat biztonságos elhelyezéséről, szökésének megakadályozásáról és ellenőrzéséről nem gondoskodik,

d) a veszélyes állatok tartásának engedélyezésére, illetve tartására vonatkozó előírásokat megszegi,

e) engedély nélküli állatkereskedést folytat,

f) az állat egészségét veszélyeztető ajzó-, illetve doppingszert alkalmaz verseny vagy kiállítás alkalmával,

g) cirkuszi mutatvány vagy oktatás céljából végzett idomítás során állatkínzó módszert vagy eszközt alkalmaz,

h) engedély nélkül, illetve az abban foglaltakról eltérő módon végez állatkísérletet,

- i) az állat életét indokolatlanul kioltja,
- j) a felügyelete alatt álló állat ápolási és higiéniai szükségleteinek kielégítéséről nem gondoskodik,
- k) az állat mozgásigényét kellően kielégítő szabad mozgáslehetőségéről nem, vagy nem szakszerűen gondoskodik,
- l) a működési engedélyhez kötött állattartási módok (foglalkozásszerű eb- és macskatenyésztés, állatmenhely, állatpanzió, lovaglókola, prêmes állattenyésztés) bevezetéséhez nem szerzi be a hatósági engedélyt,
- m) az állat állat-egészségügyi ellenőrzését és ellátását elmulasztja, vagy
- n) az állatkísérletek során a kötelezően előírt adatszolgáltatást nem, vagy hiányosan teljesíti.

5. §

A bírság az azt kiszabó szerv [3. § (1) bek.] bevétele képezi, amelyet kizárólag az állatvédelemmel kapcsolatos kiadási többletének fedezeteként lehet felhasználni. Az állatvédelmi bírságból befolyt összeget elkülönítetten és ellenőrizhetően kell kezelni.

6. §

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 26

Ez a rendelet 1999. április 1. napján lép hatályba.

245/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet a települési önkormányzat jegyzőjének az állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos egyes feladat- és hatásköreiről

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló **1998. évi XXVIII. törvény** (a továbbiakban: Átv.) 49. §-a (3) bekezdésének *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

Az állatok védelmével összefüggő feladatok

1. § (1) A települési, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat jegyzője (továbbiakban: jegyző) az állatok

védelme érdekében

- a) az állattartótól az állattartással kapcsolatos felvilágosítást, adatot kérhet,
- b) az állattartással kapcsolatos iratokba betekinthez, továbbá
- c) az állattartás helyén helyszíni szemlét tarthat.

(2) A helyszíni szemlén – meghívása esetén – a természetvédelmi oltalom alatt nem álló, illetve nemzetközi

természetvédelmi egyezmény hatálya alá nem tartozó állat (a továbbiakban együtt: természetvédelmi oltalom alatt nem

álló állat), valamint természetvédelmi oltalom alatt nem álló veszélyes állat esetében a természetvédelmi hatóság

képviselőjének részvétele kötelező. A rendőrhatalom képviselője a veszélyes állatokkal kapcsolatban megtartott

helyszíni szemlén köteles részt venni.

(3) A jegyzőnek az (1)–(2) bekezdésben meghatározott jogköre nem terjed ki az Átv. 2. §-a (1) bekezdésének *b)* és *g)*

pontjában említett állatokra, amelyeknek védelméről és kíméletéről külön jogszabályok rendelkeznek.

2. § A jegyző az állattartót az állat megfelelő és biztonságos elhelyezése, valamint szökésének megakadályozása érdekében a természetvédelmi oltalom alatt álló állat, illetve természetvédelmi oltalom alatt nem álló veszélyes állat esetében a természetvédelmi hatóság szakhatósági állásfoglalásának kikérése után meghatározott építési munka elvégzésére kötelezheti.

3. § Ha a jegyző az Átv. 6–8. §-aiban meghatározott rendelkezések megsértését észleli, illetve ezek megsértése miatt hozzá bejelentés érkezik, köteles haladéktalanul eljárni, illetve az illetékes hatósági intézkedését kezdeményezni.

4. § (1) A jegyző az állatvédelmi és az állattartási szabályok megsértése esetén meghatározott cselekmény végzésére, tűrésére vagy abbahagyására kötelezheti az állattartót az állatok védelme érdekében.
(2) A jegyző az (1) bekezdés szerinti határozatát, ha az természetvédelmi oltalom alatt álló állatot érint, köteles megküldeni a természetvédelmi hatóságnak.

5. § Az állattartás céljára szolgáló létesítmények elhelyezésére, építésére és karbantartására az építésügyi, az állategészségügyi, a környezet- és természetvédelmi, valamint a közegészségügyi jogszabályok rendelkezései az irányadók.

Az állatok nyilvántartása

6. § A jegyző az önkormányzat illetékességi területén tartott veszélyes állatokról nyilvántartást vezet, amely a következő adatokat tartalmazza:

- a) az állattartás helyét,
- b) az állattartó nevét, személyi azonosító jelét, lakcímét,
- c) az állat fajtát, fajtáját, esetleges egyedi azonosításra szolgáló adatait,
- d) az állattartás kezdetének és megszűnésének időpontját,
- e) az állattartásra vonatkozó hatósági határozatok számát, kibocsátójának megnevezését, továbbá
- f) a veszélyes állat országba való behozatala esetén az állat származási (előző tartásának) helyét.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETOK 27

7. § (1) A jegyző az állatvédelemre, valamint az állattartásra vonatkozó szabályok megsértése esetén – a (2)

bekezdés szerinti állatok kivételével – az állattartást korlátozhatja, megtilthatja.

(2) Természetvédelmi oltalom alatt álló, illetve nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó állat esetén a jegyző kezdeményezi a természetvédelmi hatóságnál az állat tartásának korlátozását, illetve megtiltását.

8. § Ez a rendelet 1999. április 1. napján lép hatályba.

8/1999. (VIII. 13.) KöM-FVM-NKÖM-BM együttes rendelet a veszélyes állatokról és tartásuk engedélyezésének részletes szabályairól

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: Átv.) 49. §-a (4) bekezdésének *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:

- 1. §** (1) Veszélyes állatnak minősülnek az e rendelet *1. számú mellékletében* felsorolt fajok egyedei.
(2) Az 1. számú mellékletben nem szereplő fajok egyedeit, amennyiben egyedi tulajdonságaik ezt indokolják, az

Átv. 20-21. §-ainak rendelkezései alapján a veszélyes állat tartásának engedélyezésére hatáskörrel rendelkező hatóság

- a megjelölt szakhatóságok hozzájárulása alapján - veszélyes állattá nyilvánítja, mely határozat azonnali végrehajtásának van helye az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény 63. § -a (2)

bekezdésének a) pontja alapján.

2. § (1) Veszélyes állat tartására engedélyt az a természetes személy kaphat, aki

a) cselekvőképes és büntetlen előéletű,

b) rendelkezik a 3. §-ban megjelölt szakirányú tartási ismereteket igazoló, legalább középfokú szakképesítéssel és

szakmai gyakorlattal,

c) ha a b) pontban előírt feltételekkel személyesen nem rendelkezik, az azoknak megfelelő személyt alkalmaz,

d) rendelkezik a tartási hely közvetlen szomszédainak beleegyező nyilatkozatával,

e) biztosítja a 3. számú mellékletben - méreggel ölő állatfajok tartása esetében a 2-3. számú

mellékletekben - előírt

feltételeket,

f) teljesíti a biztonsági előírásokat.

(2) Veszélyes állat tartására engedélyt gazdálkodó szervezet akkor kaphat, ha az állat gondozására az (1) bekezdés

a)-b) pontjaiban meghatározott feltétellel rendelkező alkalmazottja van, és a d)-f) pontokban előírt feltételeket

biztosítja.

(3) Állatkertek és állatotthonok (állatpanzió és állatmenhely) esetében a veszélyes állatok tartása akkor engedélyezhető, ha az intézménynek az (1) bekezdés a)-b) pontjaiban meghatározott feltétellel rendelkező

alkalmazottja van, biztosítja a d)-f) pontokban előírt feltételeket - amennyiben külön jogszabály ezektől eltérően nem

rendelkezik -, továbbá rendelkezik a működéshez szükséges engedéllyel.

(4) Az 1. § (2) bekezdése alapján veszélyes állattá nyilvánított egyedek tartási feltételeit és a tartás biztonsági

előírásait az eljáró hatóság - a veszélyes állattá nyilvánítással egyidejűleg - egyedileg határozza meg.

Amennyiben a

tartáshoz szakképesítés indokolt a 3. § rendelkezését kell alkalmazni. Ha a tartás biztonsági feltételei nem felelnek

meg a mellékletben előírtaknak az Átv. 23. §-ának rendelkezése szerint kell eljárni.

(5) A 3. számú mellékletben foglaltak a cirkuszi állatokra csak abban az esetben alkalmazhatók, ha külön jogszabály eltérően nem rendelkezik.

3. § A 2. § (1) bekezdés b) pontjában megjelölt szakirányú szakmai végzettségnek kell tekinteni az állatkerti

állatgondozó, az állattenyésztő, a vadász-vadtenyésztő, valamint az állattenyésztő és állat-egészségügyi szakképesítéseket, illetve a felsoroltakkal egyenértékű korábbi középfokú szakmai végzettségeket,

továbbá az ennél

magasabb szintű biológus, zoológus, az agrár és állatorvos végzettségeket, feltéve, hogy az illető legkevesebb 3 év

szakmai gyakorlatot igazol megfelelő szakintézményben (pl. állatkert, vadspark, cirkusz) teljesített munkaviszony

(egyéb munkavégzésre irányuló tartós jogviszony) keretében.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELET 28

4. § (1) Az e rendelet hatálybalépése előtt megkezdett veszélyes állattartás esetén a tartó az Átv. -ben meghatározott

engedélyező hatóságnál, az e rendelet hatálybalépésétől számít ott 60 napon belül, a tartás

engedélyezése iránt kérelem

benyújtására köteles.

(2) A települési önkormányzat jegyzője nyilvántartásba vételre [245/1998. (XII. 31.) Korm. r. 6. §] és ellenőrzésre

köteles. Amennyiben a tartás körülményei az e rendeletben előírt feltételeknek megfelelnek, a hatóság - az Átv.-ben meghatározott szakhatóságok hozzájárulásával - a tartást engedélyezi. Amennyiben a tartás biztonsági feltételei nem

felelnek meg a mellékletekben előírtaknak, az illetékes jegyző az Átv. 23. §-ában foglaltak szerint jár el.

(3) Az e rendelet hatálybalépésekor működő állatkertek - a biztonsági feltételek kivételével - a tartási feltételeket az

e rendelet hatálybalépésétől számított 2 éven belül kötelesek biztosítani.

5. § A 4. § (1) bekezdés szerinti tartások eseteiben, ha a tartó természetes személy, 5 év folyamatos tartás alapján a

3. §-ban meghatározott képesítések hiányában is az engedélyező hatóságnak a szakismeretet biztosítottak kell

tekintenie a tartott egyedek tekintetében. Gazdálkodó szervezet esetében a 2. § (2) bekezdésének rendelkezését kell

alkalmazni.

6. § A veszélyes állatok tartására vonatkozó feltételek megszegése esetén az eljáró hatóság az Átv. -ben meghatározott kötelezettségei mellett az állatvédelmi bírságról szóló 244/1998. (XII. 31.) Korm.

rendeletben

meghatározott bírságot szab ki.

7. § E rendelet 1. számú mellékletében felsorolt veszélyes állatok köréből a pit bull terrier és keverékei, valamint a

veszélyesnek nyilvánított eb tartására az állam- és közbiztonságról szóló 1974. évi 17. törvényerejű rendelet, valamint

a veszélyes és veszélyesnek minősített eb tartásáról és a tartás engedélyezésének szabályairól szóló 35/1997. (II. 26.)

Korm. rendelet rendelkezései vonatkoznak.

8. § A veszélyes állatok közül a tengeri kígyókra tartási engedély nem adható.

9. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba. Rendelkezéseit a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell.

1. számú melléklet a 8/1999. (VIII. 13.) KöM-FVM-NKÖM-BM együttes rendelethez

A veszélyes állatok köre

MAMMALIA - EMLOSÖK

Diprotodontia - Kevés fogú erszényesek

Macropidae

Kengurufélék

Vörös óriáskenguru (*Macropus rufus*)

Keleti szürke óriáskenguru (*Macropus giganteus*)

Nyugati szürke óriáskenguru (*Macropus fuliginosus*)

Primates - Főemlősök

Cebidae

Csuklyásmajomfélék Valamennyi faj (*Cebidae spp.*)

Cercopithecidae

Cerkóffélék Valamennyi faj (*Cercopithecidae spp.*)

Hylobatidae

Gibbonfélék Valamennyi faj (*Hylobatidae spp.*)

Hominidae

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 29

Emberfélék Gorilla (*Gorilla gorilla*)

Orángután (*Pongo pygmaeus*)

Csimpánz (*Pan troglodytes*)

Törpecsimpánz (*Pan paniscus*)

Carnivora - Ragadozók

Canidae

Kutyafélék

Farkas (*Canis lupus*)

Pit bull terrier, valamint annak valamennyi egyede és keveréke, melyet

veszélyes ebnek minősítettek
Ursidae
Medvefélék Valamennyi faj (Ursidae spp.)
Mustelidae
Menyétfélék
Rozsomák (*Gulo gulo*)
Hyaenidae
Hiénafélék
Valamennyi faj (Hyaenidae spp.)
Felidae
Macskafélék
Oroszlán (*Panthera leo*)
Tigris (*Panthera tigris*)
Jaguár (*Panthera onca*)
Leopárd (*Panthera pardus*)
Hópárduc (*Uncia uncia*)
Ködfoltos párduc (*Neofelis nebulosus*)
Gepárd (*Acionyx jubatus*)
Hiúz (*Lynx lynx*)
Karakál (*Caracal caracal*)
Proboscidea - *Ormányosok*
Elaphantidae
Elefántfélék
Afrikai elefánt (*Loxodonta africana*)
Ázsiai elefánt (*Elephas maximus*)
Perissodactyla - *Páratlanujjú patások*
Rhinocerotidae
Orrszarvúfélék
Valamennyi faj (Rhinocerotidae spp.)
Equidae
Lófélék
Valamennyi faj (Equidae spp.), kivéve a házasítottakat
Artiodactyla - *Párosujjú patások*
Hippopotamidae
Vízilófélék
Nílus víziló (*Hippopotamus amphibius*)
Bovidae
Marhafélék
Vízibivaly (*Bubalus bubalis*)
Mindoro-bivaly (*Bubalus mindorensis*)
Anoák összes faja (*Anoa spp.*)
Kafferbivaly (*Syncerus caffer*)
Banteng (*Bos javanicus*)
Gaur (*Bos gaurus*)
Kouprey (*Bos sauveli*)
Vad jak (*Bos mutus*)
Amerikai bölény (*Bison bison*)
Európai bölény (*Bison bonasus*)
ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 30
AVES - MADARAK
Struthioniformes - *Stuccalkatúak*
Struthionidae
Struccfélék
Strucc (*Struthio camelus*)
Casuaridae
Kazuárfélék
Valamennyi faj (Casuaridae spp.)

Dromaiidae
Emufélék
Emu (*Dromaius novaehollandiae*)
Falconiformes - *Sólyomalkatúak*
Cathartidae
Újvilági keselyuk
Valamennyi faj (Cathartidae spp.)
Accipitridae
Vágómadárfélék
Hárpia (*Harpia harpyia*)
Majomevő sas (*Pithecophaga jefferyi*)
Rétisasok (*Haliaeetus* spp.)
Valódi sasok (*Aquila* spp.)
Strigiformes - *Bagolyalkatúak*
Strigidae
Bagolyfélék
Uhuk összes faja (*Bubo* spp.)
Hóbagoly (*Nyctea scandiaca*)
Szakállas bagoly (*Strix nebularia*)
Urali bagoly (*Strix uralensis*)
REPTILIA - HÜLLOK
Testudinata - *Teknősök*
Chelidridaő
Aligátorteknős-félék
Aligátorteknős (*Chelydra serpentina*)
Keselyútekknős (*Macrolemys temmincki*)
Crocodylia - *Krokodilok*
Valamennyi faj (*Crocodylia* spp.)
Squamata - *Pikkelyes hüllők*
Helodermatidae
Mérgegyík-félék
Valamennyi faj (*Helodermatidae* spp.)
Varanidae
Varánuszfélék
Komodói varánusz (*Varanus komodoensis*)
Bengálvaránusz (*Varanus bengalensis*)
Óriásvaránusz (*Varanus giganteus*)
Nílusi varánusz (*Varanus niloticus*)
Pápua-varánusz (*Varanus salvadorii*)
Szalagos varánusz (*Varanus salvator*)
Boidae
Óriáskígyók
Boa (*Boa constrictor*)
Anakonda (*Eunectes murinus*)
Tigrispiton (*Python molurus*)
Kockáspiton (*Python reticulatus*)
Sziklapiton (*Python sebae*)
Ametiszt kígyó (*Liasis amethystinus*)
Colubridae
ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 31
Siklófélék *Atractaspis* spp. (valamennyi faj)
Balanophis spp. (valamennyi faj)
Dispholidus spp. (valamennyi faj)
Rabdophis spp. (valamennyi faj)
Thelotornis spp. nemek összes faja(i)
Elapidae
Mérgecsikló-félék

Valamennyi faj (Elapidae spp.)
Hydrophiidae
Tengerikígyó-félék
Valamennyi faj (Hydrophiidae spp.)
Laticaudidae
Laposfarkú tengerikígyó-félék
Valamennyi faj (Laticaudidae spp.)
Viperidae
Viperafélék
Valamennyi faj (Viperidae spp.)
Crotaliidae
Csörgőkígyófélék
Valamennyi faj (Crotaliidae spp.)
CHELICERATA - CSÁPRÁGÓSOK
Arachnida - Pókok
Theridiidae
Gömbhasú pókok
Latrodectus nem összes faja
(*Latrodectus* spp.)
Ctenidae
Fésuspók-félék
Valamennyi faj
(*Ctenidae* spp.)
Scorpiones - Skorpiók
Valamennyi faj
(*Scorpiones* spp.)
MYRIAPODA - SOKLÁBÚAK
Chilopoda - Százlábúak
Scolopendridae
Valódi szkolopendra-félék
Valamennyi faj
(*Scolopendridae* spp.)

2. számú melléklet a 8/1999. (VIII. 13.) KöM-FVM-NKÖM-BM együttes rendelethez

A méreggel ölő állatok tartására vonatkozó speciális előírások

1. Csak olyan faj, illetve egyed(ek) tartható, amely marása ellen hatásos szérum rendelkezésre áll.
2. A szérum tárolása, cseréje a használati utasításban előírtaknak megfelelő.
3. A méreggel ölő állatot tartó az állat tartásához szükséges ismeretekkel - beleértve az elsősegélynyújtást és az ellenszérum használatát - rendelkezik.
4. Az állat nem kívánt kijutásának elkerülése érdekében az inszektáriumot, terráriumot biztonsági üveg felhasználásával jól zárhatóan kell elkészíteni.
5. Az inszektáriumon, terráriumon jól láthatóan fel kell tüntetni a méreggel ölő állat veszélyét jelző figyelmeztetést.
6. A méreggel ölő állat tartóhelye nem maradhat a 3. pontban leírt feltételekkel rendelkező személy felügyelete nélkül idegenek jelenlétében.
7. A méreggel ölő állatokkal kapcsolatos bármilyen közvetlen beavatkozást (takarítás, etetés, itatás, áthelyezés) a beavatkozásra jogosult is csak egy másik személy jelenlétében végezhet.
8. Méreggel ölő állat harapása, marása esetén az állat biztonságos elzárása után a marás utáni teendőket kell a megfelelő sorrendben elvégezni.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 32

9. A méreggel ölő állatokat tartalmazó inszektáriumokat, terráriumokat csak olyan jól zárható helyiségekben szabad

elhelyezni, ahonnan véletlen szökés esetén sem tudnak más köz- vagy magánterületre kijutni, illetve ahová illetéktelen személy bejutása akadályozott.

10. Az egyéb tartási feltételek a veszélyes állatokra vonatkozó általános tartási feltételeknek megfelelőek. 3. számú melléklet a 8/1999. (VIII. 13.) KöM-FVM-NKÖM-BM együttes rendelethez

A veszélyes állatokra vonatkozó tartási feltételek és biztonsági előírások

Gerinctelenek

Az összes fajra vonatkozóan: 30x30x30 cm-es jól zárható inszektárium egyedi elhelyezésnél.

További egyed: az alapterület 20%-kal növelendő.

Gerincesek

Hüllők

Teknosök

Az akvárium alapterülete:

- hosszúság: 4x a teknős hátpáncél hossza
  - szélesség: 2x a teknős hátpáncél hossza
  - vízmélység: 2x a teknős hátpáncél hossza
- egyedi elhelyezésnél.

További egyed: az akvárium alapterülete 30%-kal növelendő.

Gyíkok

A terrárium alapterülete:

- hosszúság: 2,5x a teljes testhossz
  - szélesség: 1,5x a teljes testhossz
  - magasság: 1x a teljes testhossz
- egyedi elhelyezésnél.

További egyed: a terrárium alapterülete 20%-kal növelendő.

A terrárium jól zárható legyen.

Kígyók

A terrárium alapterülete:

- hosszúság: 1x a teljes testhossz
  - szélesség: 0,5x a teljes testhossz
  - magasság: 1x a teljes testhossz, max. 2 m
- egyedi elhelyezésnél.

További egyed: a terrárium alapterülete 20%-kal növelendő.

A terrárium jól zárható legyen.

Megjegyzés: a biztonsági előírások a méreggel ölő állatfajokra vonatkozó speciális előírásoknál találhatóak.

Krokodilok

Kistestű fajok (1,5 m testhossz alatt)

- medence terület: 1x a testhossz (m²)
- vízmélység: 0,5x a testhossz (m²)
- szárazföld: 2x a testhossz (m²)

Nagytestű fajok (1,5 m testhossz felett)

- medence terület: 2x a testhossz (m²)
- vízmélység: 0,5x a testhossz (m²)
- szárazföld: 4x a testhossz (m²)

egyedi elhelyezésnél.

További egyedek: a medence és a szárazföld területe 20%-kal növelendő. A medence/szárazföld arány mind a belső

helyen, mind a külső kifutóban 1/2.

A kifutót határoló anyag magassága, ha rács: 1x a testhossz, ha üveg vagy egyéb kapaszkodásra alkalmatlan anyag:

2/3x a testhossz.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 33

Madarak

Külső kifutó Belső hely

Strucc

(3 egyedre) 250 m² 6 m²/egyed

további egyed +50 m²

Kazuár

(2 egyed) 250 m² 6 m²/egyed

Emu

(2 egyed) 200 m² 4 m²/egyed

további egyed +100 m²

Kerítésmagasság: 2 m

Rúgás és csípésveszélyes fajok.

Röpde

terület magasság

Keselyuk, nagytestű sasok

(2 egyed) 30 m² 4 m

további egyed +10 m²

Kistestű sasok, nagytestű sólymok, nagytestű baglyok

(2 egyed) 24 m² 2,5-3 m

további egyed terület +4-6 m²

sorvágás és lábfogás veszélyes fajok.

Emlősök

Külső ketrec Belső ketrec Megjegyzés

Nagytestű kenguruk

(6 egyed) 200 m² 20 m²

további egyed +15 m² +4 m²

Majmok (pár, család, csapat)

Halálfejes majom, Tamarin 8 m²/2 m 8 m²/2 m

Saki, Uakari, Bogomajom 10 m²/2,5 m 10 m²/2,5 m

Csuklyásmajom, Gyapjasmajom 16 m²/3 m 16 m²/3 m szárazárok: 3,5 m mély, 3,5 m

széles vizesárok: 1 m mély, 3,5 m

széles 1 m-es sima fallal a

vizesárok külső falánál

Cerkófok

(5 egyed) 25 m²/2,5 m 10 m²/2 m

további egyed +2 m² +1,5 m² vizesárok:

4 m széles

Huszármajmok

(5 egyed)

további

30 m²

ua. mint a cercófok

Mangábék

(5 egyed) ua. mint a cercófok

Makákók

(5 egyed) ua. mint a cercófok 1,2 m-es sima fallal a vizesárok

külső falánál

Páviánok

(5 egyed) ua. mint a

huszármajmok

Mandrill

(5 egyed) ua. mint a

huszármajmok

1,2 m-es sima fallal a vizesárok

külső falánál

Gerezák

(5 egyed) 3 m

ua. mint a

3 m

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETOK 34

huszármajmok

Langúrok

(5 egyed) ua. mint a cerkófok

Hulmán ua. mint a

huszármajmok

Karcsú majmok

(5 egyed) 20 m²/3 m 20 m²/3 m

Emberfélék

(2 egyed) 25 m²/4 m 25 m²/4 m ketrec vagy biztonsági

további egyed +10 m² +10 m² üveg; száraz vagy vizesárok csak

egyéb biztonsági rendszerekkel

együtt alkalmazható

Farkasok, hiénák

Kifutóterület: 100 m²/pár, további egyedenként 10 m². Az állatoknak kellő számú alvó - és búvóhely biztosítandó.

Mivel szívesen ásnak, a kerítésalapot legalább 2 m mélyre a talajszint alá kell vinni. A kerítésmagasság szintén 2 m.

Menyétfélék

Külső kifutó

Rozsomák

(1 pár) 80 m²

további egyed +20 m²

Macskafélék

Külső kifutó Belső ketrec

Oroszlán, tigris

(1 pár) 40 m² 25 m²

további egyed +10 m² +4 m²

Leopárd, jaguár, puma, hópárduc, ködfoltos párduc

(1 pár) 30 m² 15 m²

Gepárd

(1 hím+2 nőstény) 80 m² 20 m²+5 m² box

további egyed +10 m² +5 m²+5 m² box

Hiúz, karakál

(1 pár) 20 m²/2 m 10 m²

további egyedek +10 m² +5 m²

Az állandóan szabadkifutóban tartott állatoknak egy 3 m² -es alvóbox szükséges. A hidegtűrő fajoknak, illetve

alfajoknak csak egy csapadék- és huzatmentes alvóhely kell. A melegebb helyeken élőknek a belső helyiség

hőmérséklete min. 15 C.

Tigris, jaguár fürdőmedence mérete: min. 2 m²/egyed.

Biztonsági feltételek:

Oroszlán, tigris: sima fal vagy rács, 1 m-es befelé hajló rácsmagasítással vagy villanypásztorral.

Rácsmagasság:

min. 4 m.

Gepárd: ua. Rácsmagasság: min. 2 m.

Oroszlán, tigris, gepárd: megfelel egy 6 m széles, 4 m mély szárazárok.

Oroszlán, gepárd: megfelel egy 6 m széles, 2 m mély vizesárok.

A többi faj biztonságos tartásához teljesen zárt ketrec szükséges. A ketrecek, kifutók ajtajait lakattal, kulccsal kell

zárn.

Medvék

Külső kifutó Belső ketrec

Jegesmedve

(1 pár) 200 m² 6 m²/3 m belmagasság

további egyed 50 m² egyedenként

fürdőmedence mélység: 1,5

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETOK 35

m

felület: 60 m²

Barnamedvék, ajakos medve, pápaszemes medve

(1 pár) 150 m² 6 m²/3 m belmagasság

további egyed +20 m² egyedenként

Örvösmedve

(1 pár) 100 m² 4 m²/2 m

Malájmedve

(1 pár) 60 m² 4 m²/2 m belmagasság

további egyed +10 m² egyedenként

Futni csak a maláj-, ajakos-, pápaszemes medvék belső helyiségében kell. Hőmérséklet: min. 12 C.

Biztonsági feltételek:

A jeges-, grizzli-, kodiakmedvéket nem zárt kifutóban tartva a kerítés magassága min. 3 m, valamint e fölött egy 1

m-es befelé hajló rács. A többi fajnál a kerítés magasság min. 2,5 m és egy 1 m -es befelé hajló rács.

Az ajtókat lakat és csavarmenetes zár mellett egyéb pl. hidraulikus zárral is meg kell erősíteni.

Elefántok

Kifutóterület 2 vagy 3 elefánttehén részére: 500 m².

1 elefántbika részére: 150 m².

Éjjelre lekötözve 15 m²/egyed.

Éjjelre lekötözés nélkül 30 m²/egyed.

Éjjelre lekötözés nélkül (bika) 50 m².

Belső helyiség hőmérséklete min. 15 C.

Fürdés, illetve fürdetési lehetőség szükséges.

Biztonsági feltételek:

A külső, illetve a belső kifutó kerítése rendkívül erős anyagból készüljön.

Magassága teheneknél min. 1,8 m,

bikáknál min. 2,5 m.

Szárzárkos tartásnál az árok szélessége megegyezik egy felnőtt elefánt testhosszával, mélysége min. 2 m.

Orrszarvúak

Kifutóterület: 500 m²/1 pár.

Éjszakai elhelyezés: 20 m²/egyed. (Csak a szélesszájú orrszarvút lehet elkülönítés nélkül tartani a belső kifutóban.)

A belső helyiség hőmérséklete min. 18 C. Fürdési lehetőség a páncélos - és a szumátrai orrszarvúnak kell.

Biztonsági feltételek:

Kifutóhatároló 2 m magas masszív anyagból. Lehetséges száraz - vagy vizesárok is, amely 2 m széles és 2 m mély.

Külső kifutó Belső ketrec

Nílusi víziló

(1 pár) 100 m² 30 m²

további egyed +50 m² +15 m²

Medence a teljes külső és belső kifutó 2/3-a, vízmélység 1,5 m.

Lófélék, marhafélék

(6 egyed) 500 m² 8 m²/egyed

további egyed +60 m² istállózó fajoknál

10/1999. (I. 27.) FVM rendelet az Állatvédelmi Tanácsadó Testületről

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 49. §-a (4) bekezdésének a) pontjában foglalt

felhatalmazás alapján - az érdekelt miniszterekkel egyetértésben - a következőket rendelem el:

1. § A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter (a továbbiakban: miniszter) az állatvédelemmel kapcsolatos

feladatok végrehajtásának elősegítésére Állatvédelmi Tanácsadó Testületet (a továbbiakban: Tanácsadó Testületet) hoz létre.

2. § (1) A miniszter a Tanácsadó Testületben való részvételre felkéri

a) a környezetvédelmi miniszter,

b) az egészségügyi miniszter,

c) a gazdasági miniszter,

d) az oktatási miniszter,

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 43

e) a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) elnöke,

f) az állatorvostudományi egyetem rektora,

g) az agrártudományi egyetemek rektorai,

h) az orvostudományi egyetemek rektorai,

i) a tudományegyetemek rektorai,

j) a Magyar Állatorvosi Kamara,

k) a Magyar Állattenyésztők Szövetsége,

l) a laboratóriumi állattenyésztő szervezete,

m) a Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetsége (a továbbiakban: Gyógyszergyártók Szövetsége),

valamint

n) a bejegyzett országos állatvédő szervezetek által e tisztségre jelölt személyeket.

(2) A Tanácsadó Testület tagja - a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium képviselőjében - a miniszter

által e tisztségre kinevezett köztisztviselő.

(3) Az a)-d) pontban felsorolt szervek, valamint az f)-l) pontban megjelölt szervezetek egy-egy főt, az Akadémia

három főt, a Gyógyszergyártók Szövetsége három főt delegál a Tanácsadó Testületbe.

(4) A bejegyzett országos állatvédő szervezetek - az általuk meghatározott módon - a Tanácsadó Testületbe

együttesen három főt választanak, és delegálnak.

3. § (1) A Tanácsadó Testület az állatkísérletekkel kapcsolatos feladatok véleményezésére kilenctagú Állatkísérleti

Tudományos Etikai Tanácsot (a továbbiakban: Etikai Tanács) választ saját tagjai sorából.

(2) Az Etikai Tanács tagja az élettudományokban szerzett felsőfokú diplomával rendelkező személy lehet.

(3) Az Etikai Tanács elnökét saját tagjai közül választja, ügyrendjét maga állapítja meg, amelyet a miniszter hagy

jóvá.

4. § (1) A Tanácsadó Testület feladata az állatvédelemmel kapcsolatos feladatok elősegítése, valamint az állatvédelem szerepének és jelentőségének terjesztése.

(2) A Tanácsadó Testület évente négyszer ülésezik.

5. § (1) Az Etikai Tanács véleményezi

a) az állatkísérletek engedélyezése iránt benyújtott kérelmeket,

b) az engedélyezett állatfajoktól eltérő fajú állatok kísérletre való felhasználásának engedélyezését,

c) a különösen nagy fájdalommal járó kísérleteket, valamint

d) a külön jogszabályban meghatározott egyes állatfajok felhasználása iránti kérelmeket, a mennyiben azok nem

regisztrált tenyészetből vagy beszállítótól származnak.

(2) Az Etikai Tanács üléseit a szükséghez képest tartja oly módon, hogy az (1) bekezdésben megjelölt kérelmek

kellő időben elbírálhatóak legyenek.

(3) Az Etikai Tanács működéséről évente beszámol a Tanácsadó Testületnek.

6. § (1) A Tanácsadó Testület és az Etikai Tanács működésének feltételeiről a miniszter gondoskodik.

(2) Az Etikai Tanács különösen indokolt esetben külső szakértőt vehet igénybe.

(3) Az Etikai Tanács tagjait, valamint a külső szakértőket a tudásukra jutott kutatási, tudományos, illetve

gyártási titoknak minősülő adatok tekintetében titoktartási kötelezettség terheli.

7. § Ez a rendelet 1999. április 1. napján lép hatályba.

Dr. Szabadi Béla s.k.

földművelésügyi és vidékfejlesztési minisztérium politikai államtitkár

13/1999. (IV. 28.) KHVM-FVM együttes rendelet az állatszállításról

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Átv.) 49. § -a (4) bekezdésének d) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:

A rendelet hatálya

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETOK 44

1. § (1) A rendelet hatálya a gerinces állatok (pl. a háziasított egypatás állatok, a háziasított szarvasmarha, juh,

kecske, sertés, baromfi, házinyúl, macska, kutya, egyéb emlősök, madarak és halak) szállítására és fuvarozására (a

továbbiakban együtt: szállítás) terjed ki.

(2) E rendelet alkalmazásában szállításnak minősül, ha az állattartó az állat továbbítását maga végzi.

(3) Abban az esetben, ha az állatszállítás országhatáron túlra vagy országhatáron túlról történik, e rendelet

rendekezéseit csak annyiban lehet alkalmazni, amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik.

2. § E rendelet előírásait nem kell alkalmazni:

- a) a nem kereskedelmi célú szállításra, ideértve a kedvtelésből tartott állatok szállítását, vagy
- b) ha a szállítás az 50 km-t nem haladja meg, vagy
- c) az állattartó által saját állatszállító járművel vándoroltatás céljából történő szállításra.

Az állatszállítás és ellenőrzés általános szabályai

3. § (1) Az 1. § (1) bekezdésben felsorolt állatok abban az esetben szállíthatók, ha fizikai és egészségi állapotuk

alapján a tervezett szállításra alkalmasak, és a szállítás közbeni, valamint a rendeltetési helyen történő ellátásukról az

állattartó vagy megbízottja gondoskodott. A szállításra való alkalmasságot állatorvos igazolja.

(2) Azokat az állatokat, amelyek a szállítás során megbetegednek vagy megsérülnek, el kell különíteni, mielőbb

elsősegélyben, illetve állatorvosi ellátásban kell részesíteni, vagy szükség esetén kényszervágást kell végezni.

4. § (1) Szállítani csak olyan okmánnyal szabad, amelyből a hatósági állatorvos az állatok eredetét és tulajdonosát, a

kiindulási és rendeltetési helyet, valamint az indulás pontos idejét ellenőrizheti.

(2) A szállítónak a hatósági állatorvos részére - a szállítás megkezdése előtt - írásban nyilatkoznia kell arról, hogy

a) az érvényes állat-egészségügyi előírásokat betartja,

b) nem szállít, vagy szállít állatokat oly módon, amely az állatoknak sérülést vagy indokolatlan szenvedést

okozhatna,

c) olyan szállítóeszközt használ, amely megfelel a vonatkozó előírásoknak.

(3) A fuvaroztatónak az állatok fuvarozásával olyan gazdálkodó szervezetet, illetőleg az állatok kíséréseivel olyan

személyt kell megbízni, aki megfelelő szakmai hozzáértéssel és gyakorlati tapasztalattal rendelkezik a szállított

állatokkal való bánás, valamint ellátás területén.

5. § (1) A szállítás megkezdése előtt a szállítónak, a fuvarozónak nemzetközi szállításnál minden esetben, belföldön

a nyolc órát meghaladó állatszállításnál e rendelet *melléklete* szerinti útitervet kell készíteni, amelyet a hatósági

állatorvos által kiállított állat-egészségügyi igazoláshoz mellékelni kell.

(2) Az útitervre rá kell vezetni az állatok etetésének, itatásának, pihentetésének idejét és helyét.

(3) A hatósági állatorvos az ellenőrzési ponton vagy az állat-egészségügyi határállomáson az állatokat megvizsgálja, és engedélyezi az út folytatását, amelynek igazolásául az útitervet kézjeggyével és pecsétjével látja el.

(4) A szállítónak, a fuvarozónak az útiterv másolatát egy évig meg kell őriznie, és az illetékes megyei (fővárosi)

állat-egészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomás (a továbbiakban: állat-egészségügyi állomás) kérésére ellenőrzésre

be kell mutatnia.

6. § (1) Ha a szállítóeszköz az állatok menet közbeni etetésére és itatására alkalmas, abban az esetben a szállítás

időtartamára a szállított állatok fajának megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvizet (a továbbiakban: itatóvíz),

valamint takarmányt kell biztosítani. Ez vonatkozik arra az esetre is, ha az útiterv megváltozik, vagy a szállítás a

szállítón, a fuvarozón kívülálló okok miatt megszakad.

(2) A hatósági állatorvos a megállóhelyeken az állatokat ellenőrizheti, és meggyőződhet arról, hogy az állatok

alkalmasak-e az út folytatására.

(3) A hatósági állatorvos az állatszállítványt a szállítás során csak akkor tarthatja vissza, ha az az állatok egészsége

vagy állatvédelmi szempontból szükséges. Amennyiben az állatszállítmányt két óránál hosszabb ideig kell visszatartani a külön jogszabályban foglaltak szerint kell eljárni.

7. § A hatósági állatorvos ellenőrzi:

- a) a szállítóeszközöket és az állatokat a kiindulási helyeken, az állatpiacokon, a megállóhelyeken és az átrakodóhelyeken,
- b) a szállítóeszközöket és az állatokat a rendeltetési helyre érkezéskor,
- c) a kísérő okmányok adatait.

A ló, a szamár, az öszvér, a szarvasmarha, a bivaly, a juh, a kecske és a sertés szállítására vonatkozó előírások

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELET 45

8. § (1) A szállítóeszköznek alkalmasnak kell lennie arra, hogy az állatokat megvédje az időjárás kedvezőtlen és

szélsőséges hatásaitól, ne okozzon sérülést, továbbá könnyen tisztítható és szökésbiztos legyen. A légcserének és a

rendelkezésre álló légtérnek összhangban kell állnia a szállítás feltételeivel és a szállított állatok fajával és testtömegével.

(2) A szállítóeszköznek lehetővé kell tennie az állatok ellenőrzését, ellátását, azok meg szemlélését, továbbá azt,

hogy azokban az állatokat a légcserre akadályozása nélkül el lehessen helyezni. A szállítóeszköz padozatának a

szállítás és a kezelés során vízszintes helyzetben kell lennie, valamint az állatokat óvni kell az erősebb rázkódástól

vagy ütődéstől. A szállítóeszközt olyan jelzéssel kell ellátni, amely utal arra, hogy abban élő állatokat szállítanak,

valamint jelezni kell az állatok elhelyezkedését.

(3) Az állatokat kizárólag alaposan megtisztított és fertőtlenített szállítóeszközbe lehet berakni.

(4) A szállítóeszköz rakfelületének szilárdnak és csúszásmentesnek kell lennie, onnan állat vagy hulladék nem

eshet, illetőleg nem szóródhat ki. A padozatot a bélsár és vizelet megkötésére megfelelő alomanyaggal kell borítani,

kivéve ha ezt más hatékony módon oldják meg, vagy a trágyát rendszeresen eltávolítják.

9. § (1) A lovak, a betörtlen csikók és az önálló bokszban elhelyezett egypatások csak egyszintes szállítóeszközben,

kötőfékkal szállíthatók.

(2) A kötélnek vagy egyéb megkötésre használt eszköznek elég erősnek és elég hosszúnak kell lennie ahhoz, hogy a

szállítás során ne szakadjon el, továbbá, hogy az állatok lefeküdhessenek, enni és inni tudjanak, valamint elkerülhető

legyen a fulladás vagy sérülés. Az állatokat tilos a szarvuknál vagy orrkarikánál fogva megkötni.

(3) Tenyészlő és versenylő kizárólag menetirány szerint fejfel előre köthető meg.

10. § (1) A szállítás megkezdése előtt az állatokat fajuk szerint el kell különíteni. A szállítóeszközön a különböző

életkorú állatokat elkülönítve kell tartani, kivéve, ha anyaállatot szállítanak együtt szopós utódával.

(2) A nem ivartalanított hím állatokat a nőstény állatoktól, a felnőtt tenyészkanokat egymástól, továbbá a méneket

egymástól elkülönítve kell szállítani, kivéve, ha az állatokat együtt nevelték fel, vagy azok egymáshoz szoktak.

(3) Az állatok egészségére káros anyagok az állatokkal együtt nem szállíthatók.

11. § Az állatok be- és kirakodására megfelelő felszerelést kell használni (pl. hidak, rámpák, le- és feljárók) és

ügyelni kell az elcsúszás megelőzésére, valamint az oldalirányú védelemre. A rakodás és szállítás alatt tilos az

állatokat gépi módon felfüggeszteni, valamint fejüknél, szarvuknál, lábuknál, farkuknál vagy gyapjas bőrükönél fogva

felemelni vagy húzni.

12. § (1) Az állatok ellátásához kísérő szükséges, kivéve, ha

a) az állatokat biztonságos, megfelelő légcseréjű konténerben szállítják, és a tervezett szállítás idejének kétszeresére

elegendő itatóvíz és takarmány olyan tartályban van, amelyet az állatok nem dönthetnek fel;

b) a fuvarozó látja el a kísérő feladatait;

c) a feladó az útitervben megjelölt megállóhelyenként egy személyt biztosít az állatok ellátására.

(2) A kísérő, illetve a feladó által megbízott személy köteles gondoskodni az állatok etetéséről és itatásáról.

(3) A tejelő teheneket 12-15 órás időközönként fejni kell, melyhez megfelelő eszközöket és világítást kell biztosítani.

13. § Az állatszállítás egyéb követelményeit külön jogszabály³ állapítja meg.

A vasúti, közúti, vízi és légi szállításra vonatkozó egyéb követelmények

Vasúti szállítás

14. § (1) Az állatszallító vasúti teherkocsit olyan jól látható jelzéssel kell ellátni, amely utal arra, hogy abban élő

állatokat szállítanak.

(2) A vasúti teherkocsi belső falának fából vagy egyéb alkalmas anyagból kell készülnie, amely teljesen sima, és

szükség szerint a megkötéshez megfelelő magasságban karikákkal vagy rudakkal ellátott.

(3) Az állatokat szállító vasúti kocsi tolatását kíméletesen kell végezni, és tilos azt gurítani.

15. § (1) Ha a lovakat nem önálló bokszban szállítják, azokat úgy kell megkötni, hogy valamennyien a jármű

azonos oldala felé nézzenek, vagy egymással szemben álljanak. A csikókat, illetve a betörtlen állatokat nem szabad

megkötni.

(2) A nagytestű állatokat úgy kell berakodni, hogy a szállító, a fuvarozó vagy a kísérő közöttük biztonságosan

tudjon közlekedni.

³ Lásd az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V.28.) FM rendeletet.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETOK 46

Közúti szállítás

16. § (1) A szállítóeszközt az időjárás káros hatásait megakadályozó tetővel kell ellátni.

(2) A nagytestű állatok szállítására szolgáló szállítóeszközt az állatok megkötésére alkalmas felszereléssel kell

ellátni.

(3) A szállítóeszközt - szükség esetén - az állatok be- és kirakására alkalmas felszereléssel kell ellátni, amelynek

meg kell felelnie a 11. §-ban meghatározott feltételeknek.

Vízi szállítás

17. § (1) Az állatokat tilos a nyílt fedélzeten szállítani, kivéve ha azokat konténerben vagy más egyéb módon

szállítják, amely megfelelően véd a víztől és az időjárás hatásaitól.

(2) Az állatokat meg kell kötni vagy ketrecben, illetve konténerben kell elhelyezni. Minden ketrechez, konténerhez

vagy járműhöz megfelelő közlekedőutat és világítást kell biztosítani.

(3) A hajón az állatok esetleges kényszervágására alkalmas eszközt kell tartani.

(4) A behajózás előtt a szállított állatok számának és a szállítás időtartamának függvényében megfelelő minőségű és

mennyiségű takarmányról és itatóvízről kell gondoskodni.

(5) Ha az állatokat a hajón vasúti teherkocsiban szállítják, a fedélzeten megfelelő szellőzésről kell gondoskodni.

(6) Ha az állatokat a hajó fedélzetén közúti járműben szállítják, a szerelvényrészt megfelelően rögzíteni kell a vízi

járműhöz.

Légi szállítás

18. § (1) Az állatokat légi úton konténerben, ketrecben vagy rekeszben kell szállítani, amelyeket biztonságosan

rögzíteni kell.

(2) A túlzottan magas vagy alacsony hőmérséklet kialakulásának elkerülése érdekében - figyelemmel az állatok fájára - megfelelő óvintézkedést kell tenni, el kell kerülni a légnyomás nagymértékű ingadozását, és gondoskodni kell a megfelelő szellőztetésről.

(3) A teherszállító légi járműveken az állatok esetleges kényszervágására alkalmas eszközt kell tartani. A baromfi, a házmadarak és a házinyúl szállítására vonatkozó különleges előírások

19. § (1) A 8-19. § előírásait értelemszerűen alkalmazni kell a baromfi, a házmadarak és a házinyúl szállítására is.

(2) Megfelelő mennyiségű takarmányt és itatóvizet kell biztosítani, kivéve

a) ha a szállítás időtartama a be- és kirakodás időtartama nélkül 12 óránál rövidebb,

b) az összes baromfifaj napos egyedeinek 24 óránál rövidebb szállítása esetén, ha a szállítás a kikeléstől számított

72 órán belül befejeződik.

A kutya és a macska szállítására vonatkozó előírások

20. § (1) A 8-19. § előírásait értelemszerűen alkalmazni kell a kutya és a macska szállítása esetén is.

(2) A szállított állatokat legalább 24 órás időközönként meg kell etetni, valamint legfeljebb 12 órás időközönként meg kell itatni.

(3) Az ivarzó nőstényeket a hímeektől el kell különíteni.

Az egyéb emlősök és madarak szállítására vonatkozó előírások

21. § (1) A 8-19. § előírásait értelemszerűen alkalmazni kell az egyéb emlősök és madarak szállítására is.

(2) Kizárólag a jó egészségi állapotban levő és szállításra alkalmas állat szállítható.

(3) Nyugtatószert kizárólag különleges esetekben, állatorvos utasításának megfelelően alkalmazható.

22. § (1) Az egyéb emlősöket és madarakat csak olyan megfelelő jelzéssel ellátott járművel lehet szállítani, amely

utal arra, hogy az állat vad, ijedős vagy veszélyes. Fuvarozás esetén a feladónak az állat etetéséről, itatásáról és - ha

szükséges - különleges ellátásáról egyértelmű írásbeli utasításban kell rendelkeznie.

(2) A vadon élő állatok szállításának előkészítéséről, szállításáról és ellátásáról külön jogszabály⁴ rendelkezik.

(3) Az állatok számára a szállítás megkezdése előtt az alkalmazkodáshoz, valamint a berakodáshoz megfelelő időt

kell biztosítani, és szükség esetén az állatokat fokozatosan kell behajtani a vasúti kocsiba.

⁴ A Washingtonban, 1973. március 3. napján elfogadott, a veszélyeztetett vadon élő állat és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény kihirdetéséről rendelkező 1986. évi 15. törvényerejű rendelet.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELET 47

(4) Különböző fajú állatokat tilos egy konténerben szállítani, továbbá tilos olyan, egy fajhoz tartozó állatokat egy

konténerben szállítani, amelyek egymással szemben ellenségesen viselkedhetnek.

(5) Szarvasfélék nem szállíthatók közvetlenül az agancsuk váltását követő időszakban.

(6) A madarakat félhomályban kell tartani.

A hidegvérű és az egyéb gerinces állatok, valamint a halak szállítására vonatkozó előírások

23. § A hidegvérű és az egyéb gerinces állatok, valamint halak fajuknak megfelelő konténerben szállíthatók,

figyelemmel a megfelelő hely, szellőzés, hőmérséklet, valamint víz- és oxigén-utánpótlás biztosítására, valamint a

biztonsági követelményekre.

Férőhelyszükséglet

24. § (1) A szállított állatok férőhelyszükségletét külön jogszabály⁵ határozza meg, amelyet a (2)-(8)

bekezdésben

foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A hosszú szállítás alatt a lovaknak és a csikóknak lehetőséget kell biztosítani a lefekvéshez. A felnőtt lovak és

pónik esetében az előírt férőhelyszükséglettelől legfeljebb 10%-kal, a fiatal lovak és csikók esetében legfeljebb 20%-kal

lehet eltérni, figyelemmel a lovak testtömegére és méretére, valamint fizikai erőnlétükre, az időjárási viszonyokra és a feltételezett szállítási időtartamra is.

(3) A vemhes állatok részére az előírt férőhelyszükségletnél 20%-kal nagyobb területet kell biztosítani.

(4) A juhok és kecskék szállítására meghatározott férőhelyszükséglet a fajta, a testméret, az erőnléti állapot, a

gyapjú hossza, valamint az időjárási tényezők és a szállítás időtartama függvényében 20% -kal eltérhet.

(5) A fajtától, a mérettől és az erőnléti állapottól függően a megadott legkisebb férőhelyszükséglet 20%-kal növelhető.

(6) Az éghajlatot, a szállítás időtartamát és az érkezés időpontját figyelembe kell venni a rakodási sűrűség kiszámításánál.

(7) A baromfi konténeres szállítása során előírt férőhelyszükségletre megadott adatok változhatnak nemcsak az

állatok testtömegének és méretének, hanem fizikai erőnlétük, az időjárási tényezők és a feltételezett szállítási

időtartam függvényében.

Etetési és itatási időköz, a szállítás tartama és a pihenőidőszak

25. § (1) A rendelet hatálya alá tartozó állatszállítás esetén a megállóhelyen történő ellátás nélkül a szállítás

időtartama csak abban az esetben haladhatja meg a 8 órát, ha a szállító jármű megfelel a következő feltételeknek:

a) megfelelően almozott;

b) elegendő mennyiségű takarmány áll rendelkezésre, figyelembe véve a szállított állatok számát és a szállítás

időtartamát;

c) az állatok közvetlenül megközelíthetők;

d) a szellőztetés megfelelő, és az a külső és belső hőmérséklet, valamint a légállapot függvényében változtatható;

e) mozgatható részekkel rekeszekre osztható;

f) a megállóhelyen történő vízcsatlakozáshoz megfelelő felszereléssel látták el;

g) sertések szállításánál az itatásukhoz szükséges vizet is szállít.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelő járművel szállított állatok szállításánál az itatási és etetési

időközöket, a szállítás időtartamát és a pihenőidőszakok hosszát a következők szerint kell meghatározni:

a) szopós borjú, bárány, gida, csikó és malac szállításánál 9 óra szállítás után legalább egy óra pihenőt kell

tartani, amelynek elegendőnek kell lennie az állatok itatására, és szükség esetén etetésükre; a pihenő után további 9

órán át tarthat a szállítás;

b) a sertéseket legfeljebb 24 óráig lehet szállítani; a szállítás ideje alatt az ivóvízhez folyamatosan hozzá kell

férniük;

c) egypatások legfeljebb 24 óráig szállíthatók; a szállítás alatt folyadékot kell adni részükre, és szükség esetén 8

óránként takarmányt;

d) minden egyéb állatfaj szállításánál 14 órás szállítást követően legalább 1 óra pihenőidő szükséges, amelynek

elegendőnek kell lennie az állatok itatására, és szükség esetén etetésükre; az állatok a pihenő után további 14 órán át

szállíthatók.

(3) A (2) bekezdés b)-c) pontjában meghatározott szállítási idő után az állatokat ki kell rakni, meg kell etetni, itatni,

és 24 óra pihenőt kell számukra biztosítani.

(4) Az állatok érdekében az (1) bekezdésben meghatározott szállítási időtartam 2 órával túlléphető, ha ez idő alatt a

rendeltetési hely elérhető.

⁵ Lásd az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V.28.) FM rendelet 1. számú mellékletének 11. függelékét.

Záró rendelkezések

26. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről

szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében a Megállapodást kihirdető 1994.

évi I. törvény 79. §-ával összhangban, az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető

szabályozást tartalmaz:

a) a Tanács 91/628/EGK számú irányelve az állatok szállítás közbeni védelméről és a 90/425/EGK számú és a

91/496/EGK számú irányelv módosításáról;

b) a Tanács 95/29/EK irányelve a 91/628/EGK számú, az állatok szállítás közbeni védelméről szóló irányelv

módosításáról.

Melléklet a 13/1999. (IV. 28.) KHVM-FVM együttes rendelethez

Az útvonaltervnek tartalmaznia kell:

A szállító (fuvarozó) neve, címe.*

Útvonal:*

Kiindulási hely (és ország):*

Rendeltetési hely (és ország):*

A szállítóeszköz rendszáma vagy azonosító száma:*

Tervezett utazási idő: *

Az egészségügyi okmány(ok) vagy kísérő okmány száma (bélyegző):**

A kilépési hely vagy az engedélyezett határátkelőhely illetékes hatóságának bélyegzője: ***

A kiindulási hely állatorvosának bélyegzője:**

Az indulás napja és órája: * A szállítás időtartama alatt felelős személy neve: * helye és címe: *

Megállás vagy átrakás helye:**** A megállás Indokolás:**** időtartama: ****

a)

b)

Az érkezés napja és órája: ***** A szállítás időtartama alatt felelős személy aláírása: *

* A szállító (fuvarozó) tölti ki indulás előtt.

** Az illetékes állatorvos tölti ki.

*** A hatósági állatorvos tölti ki a kilépés helyén vagy az engedélyezési határátkelőhelyen.

**** A szállító (fuvarozó) útközben tölti ki.

***** A szállító (fuvarozó) érkezéskor tölti ki.

32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 49. §-a (4) bekezdésének a) pontjában kapott

felhatalmazás alapján - az érdekelt miniszterekkel egyetértésben - a következőket rendelem el:

1. § E rendelet hatálya

a) a mezőgazdasági haszonállatok tenyésztésére, tartására és elhelyezésére (a továbbiakban együtt: állattartás),

valamint

b) az állattartással foglalkozó természetes személyre, jogi személyre és jogi személyiséggel nem rendelkező

gazdasági társaságra (a továbbiakban együtt: állattartó) terjed ki.

2. § E rendelet alkalmazásában

a) *állat*: az élelmiszer, gyapjú, bor vagy szőrme előállításához vagy egyéb mezőgazdasági célra tenyésztett vagy

tartott állat,

b) *állattartás*: az állatok olyan feltételek közötti tartása, amelyben azok egészsége, illetve jó közérzete az ember

figelmétől, gondoskodásától függ.

3. § Az állatok tartási feltételei:

a) az adott állatfaj élettani, viselkedési és szociális igényeit figyelembe kell venni,

b) az állatot szakszerűen kell gondozni,

c) az állatot, annak fajára, fajtájára, fejlettségére, házasítására, fiziológiai állapotára figyelemmel kell élelemmel és

vízzel ellátni, valamint gondozni,

d) nem szabad az állatnak szükségtelen fájdalmat, sérülést vagy szenvedést okozni.

4. § (1) Az etető- és itatóberendezést úgy kell kialakítani, összeállítani, elhelyezni, üzemeltetni és karbantartani,

hogy

a) az a lehető legkisebb mértékre csökkentse a takarmány kiszóródását, illetve az itatóvíz (a továbbiakban: ivóvíz)

kiömlését vagy szennyeződését,

b) ahhoz minden egyes állatnak legyen elegendő hozzáférési lehetősége,

c) az ne okozzon vagy eredményezzen sérülést az állatoknak,

d) az bármilyen időjárási körülmények között működjön,

e) a vízfogyasztás és, ahol az szükséges, a takarmányfogyasztás megfigyelhető legyen.

(2) Az állatok férőhelye feleljen meg az állat fajának, fajtájának, korának, ivarának, élettani állapotának és az állat hozzáférjen a pihenő-, etető-, itató-, trágyázótérhez.

5. § (1) Az állat fajtájának megfelelő mozgásszabadságát nem szabad oly módon korlátozni, hogy az az állatnak szükségtelen szenvedést vagy sérülést okozzon.

(2) Ahol egy állatot tartósan vagy rendszeresen lekötnék - annak szabadabb mozgása érdekében - az állat élettani és viselkedésbeli szükségleteinek, a bevált gyakorlatnak és a tudományos ismereteknek megfelelően, elegendő teret kell biztosítani.

(3) Szabad tartás esetén biztosítani kell az állatok számára olyan területet, illetve létesítményt, ahol azok szélsőséges időjárási körülmények esetén védelmet találnak.

6. § Az állattartónak gondoskodnia kell arról, hogy a világítás, hőmérséklet, páratartalom, szellőzés és egyéb

környezeti viszonyok (gázkoncentráció vagy zajintenzitás) azon a helyen, ahol az állatot elhelyezik, megfeleljenek a

bevált gyakorlatnak és az állat élettani, viselkedésbeli szükségleteinek. Az állatokat állandó, illetve hirtelen nagy zajnak kitenni tilos.

7. § (1) Az állatok körül használt elektromos berendezéseknek biztonságosnak kell lenniük. Az áramütés elleni védelemről gondoskodni kell.

(2) Az állattartás során használt műszaki berendezést naponta legalább egyszer ellenőrizni kell, és minden észlelt

hibát a lehető legkisebb késedelemmel el kell hárítani. Ha egy hiba azonnal nem hárítható el, haladéktalanul meg kell

tenni az állatok jólétének megóvásához szükséges minden óvintézkedést.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 50

(3) Mesterséges szellőztetésű istállóban olyan kisegítő, kiegészítő megoldásokról kell gondoskodni, amelyek

biztosítják az állatok egészségének megőrzését és a komfortérzetét megvalósító elégséges légcserét akkor is, ha a

mesterséges szellőztetési rendszer meghibásodik.

8. § (1) Az állatok zárt elhelyezésekor meg kell szüntetni a szerkezeti éles széleket, a felhasznált anyagok nem

okozhatnak kellemetlen érzést, sérülést. Az állattal érintkező felületeknek tisztíthatóknak és

fertőtleníthetőeknek kell

lenniük.

(2) Az állatok elhelyezésének és az épületnek olyannak kell lennie, hogy az állatok minden nehézség nélkül

megfigyelhetők legyenek.

(3) Az istállópadozatnak könnyen tisztíthatónak és csúszásmentesnek kell lennie. Az állatokat nem szabad

folyamatosan sötétben vagy folyamatosan mesterséges fényben tartani.

(4) Az állatok zárt tartására szolgáló épületeket úgy kell megépíteni és karbantartani, hogy a tűzveszély a lehető

legkisebb legyen. Az alkalmazott anyagoknak tűzállónak vagy égéskésleltetővel kezeltnek kell lenniük.

Minden

szükséges intézkedést meg kell tenni (vészjelző rendszer felszerelése, az állatok épületből való eltávolítására kiürítési

terv kidolgozása), hogy az állatok megóvása érdekében azonnali cselekvésre legyen lehetőség.

9. § (1) Olyan tenyésztési eljárás vagy tenyésztési program, amely bármely állatnak szenvedést okoz, vagy okozhat,

a gyakorlatban nem alkalmazható.

(2) Az állatokat nem szabad olyan teljesítményre kényszeríteni, amely - fajukra, korukra, egészségi állapotukra

figyelemmel - meghaladja az azoktól elvárható mértéket.

10. § Az állatokat látványosság, demonstráció céljára tilos felhasználni, ha az egészségüket és jó közérzetüket károsan befolyásolja.

11. § (1) Csoportosan tartott állatok esetében az állatok gondozására és felügyeletére megfelelő számú személyzetet kell alkalmazni.

(2) Az állatok gondozásával és felügyeletével csak olyan személy bízható meg, aki az adott fajról, fajtáról, korcsoportról és az alkalmazott tartástechnológiáról megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik ahhoz,

hogy képes legyen

a) felismerni az állatok viselkedésbeli változásának jelentőségét, valamint azt, hogy az állatok egészségesek -e,

továbbá

b) megítélni a technológiai feltételek változásának jelentőségét.

12. § (1) Az állatokat a szükséghez képest, de naponta legalább egy alkalommal ellenőrizni kell. Minden állatot

egyedileg meg kell vizsgálni, ha ez az állattartás körülményei miatt szükségesnek mutatkozik.

(2) Ha annak gyanúja merül fel, hogy az állat nem egészséges, vagy viselkedésében nyilvánvaló jelei mutatkoznak a

kedvezőtlen változásnak, a gondozó késedelem nélkül köteles jelenteni azt az állatorvosnak, és haladéktalanul meg

kell tennie azokat a szükséges intézkedéseket, amelyekkel a szükségtelen szenvedés és sérülés elhárítható.

(3) A technológiai feltételek káros megváltozása esetén a gondozónak haladéktalanul meg kell tennie a szükséges

intézkedéseket a megfelelő állapot visszaállításával.

13. § Az állattartónak nyilvántartást kell vezetnie az állatlétszámról, az elhullásokról és azok okáról, az ellenőrzésekről, az alkalmazott kezelésekről, a termelésről és az állományváltozásról (állatértékesítés és -vásárlás). A

nyilvántartást legalább öt évig meg kell őrizni, és azt az ellenőrzést végző hatóság részére be kell mutatni.

14. § A rendelet *1. számú melléklete* a borjak tartására, *2. számú melléklete* a sertések tartására, *3. számú melléklete*

a tojtyúkrok ketreces tartására, *4. számú melléklete* a hizott máj előállítására, *5. számú melléklete* a tolltépésre, *6.*

számú melléklete a mezőgazdasági haszonállatokon érzéstelenítés nélkül végezhető beavatkozásokra vonatkozó

szabályokat tartalmazza.

15. § (1) Ez a rendelet 1999. április 1. napján lép hatályba.

(2) Ez a jogszabály a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről

szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt és az 1994. évi I. törvénnyel kihirdetett Európai Megállapodás

jogközelítésre vonatkozó rendelkezéseivel összhangban az Európai Közösségek következő

jogszabályaival

összeegyeztethető szabályozást tartalmaz

- a Tanács 78/923/EGK határozata: Európai Egyezmény a mezőgazdasági haszonállatok védelméről,

- a Tanács 91/269/EGK irányelve a borjak védelmének minimális követelményeiről,

- a Tanács 91/630/EGK irányelve a sertések védelmének minimális követelményeiről,

- a Tanács 88/166/EGK irányelve a ketrecekben tartott tojtyúkrok védelmével kapcsolatos minimális követelményeinek

megállapításáról.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 51

1. számú melléklet a 32/1999. (III. 31.) FVM rendelethez

A borjak tartása

1. Borjú: a szarvasmarha hat hónapos koráig.

2. A borjútartásban használatos istállóknak, berendezéseknek és egyéb használati eszközöknek hatékonyan tisztíthatóknak és fertőtleníthetőeknek kell lenniük. A bélsarat, vizeletet, takarmánymaradékot, a kiszórt takarmányt a szükséges gyakorisággal el kell távolítani, hogy csökkenjen az erős szagok kialakulásának, valamint a legyek és rágcsálók vonzásának lehetősége.

3. Az elektromos áramköröket és berendezéseket úgy kell a vonatkozó érvényes előírások szerint szerelni, hogy azok áramütést ne okozzanak.

4. Az épület szigetelésének, fűtésének, szellőztetésének biztosítania kell, hogy a légáramlás, a porkoncentráció, a hőmérséklet, a relatív páratartalom és a gázkoncentráció a borjak egészségét nem károsító szinten maradjon.

5. Minden automatikus üzemű vagy mechanikus működésű berendezést legalább naponta egy alkalommal ellenőrizni kell. Az észlelt meghibásodást azonnal meg kell szüntetni. Ha ez nem lehetséges, addig, amíg a hiba nem szüntethető meg, a borjak egészsége és jó közérzete érdekében meg kell tenni a szükséges intézkedéseket, és olyan alternatív megoldást kell alkalmazni, amely biztosítja az ivóvíz- és takarmányellátást és a megfelelő környezeti állapot fenntartását.

6. Mesterséges szellőzési rendszer alkalmazása esetén megfelelő kiegészítő megoldással kell biztosítani a légcserét annak érdekében, hogy a borjak egészségi állapota még a mesterséges szellőztetési rendszer meghibásodása esetén se károsodjon, illetve a borjak komfortérzete ne romoljon. A rendszer meghibásodására a gondozót riasztó rendszernek kell figyelmeztetnie. A riasztórendszer működőképességét rendszeresen ellenőrizni kell.

7. Tilos a borjakat állandó sötétben tartani. Szokásaik és fiziológiai szükségletük kielégítése céljából - a klimatikus viszonyokat figyelembe véve - természetes és mesterséges megvilágításról kell gondoskodni. A mesterséges megvilágítás időtartamának a természetes nappali fényével kell megegyeznie. Ez az időtartam általában a kilenc és tizenhét óra közötti időszaknak felel meg. Kiegészítésként olyan rögzített helyzetű vagy hordozható fényforrást kell használni, amelynek fényereje elegendő minden borjú bármikor történő ellenőrzéséhez, vizsgálatához.

8. Az állattartónak vagy az állat gondozójának minden egyedileg vagy csoportosan tartott borjút legalább naponta egyszer ellenőriznie kell. Minden sérült vagy betegnek tűnő borjút azonnal alá kell vetni a megfelelő kezelésnek. Amikor szükségessé válik, a beteg vagy sérült borjút száraz, kényelmes fekvést biztosító alommal ellátott elkülönítőbe kell helyezni. Az olyan esetekben, amelyek meghaladják a gondozó, illetve az állattartó hatáskörét, állatorvosi tanácsot kell kérni.

9. A borjuszállás kialakításánál minden egyes borjú számára biztosítani kell a lefekvés, a pihenés, a felkelés, a saját maga nehézség nélküli ellátásának, valamint a más borjakkal történő vizuális kapcsolattartásnak a lehetőségét.

10. A lekötők sérülést nem okozhatnak. A lekötőrendszereket rendszeresen ellenőrizni kell. A kényelmes rögzítés érdekében el kell végezni a szükséges utánállítást. A lekötőknek olyannak kell lenniük, hogy ne okozzanak fulladást vagy sérülést.

11. A padozatnak egyenletesnek, simának, de csúszásmentesnek kell lennie, és úgy kell azt kivitelezni, hogy se a felállás, se a fekvés ne okozzon sérülést vagy szenvedést. A padozat kialakítás feleljen meg a borjú méretének, testtömegének, legyen megfelelően merev, stabil felületű. A fekvőhelynek kényelmesnek, tisztának, megfelelő vízelvezető képességűnek és a borjak számára ártalmatlannak kell lennie.

12. Gondoskodni kell a borjú korának, testtömegének, szokásainak, fiziológiai szükségleteinek megfelelő takarmányozásról, annak érdekében, hogy a borjú megfelelő egészségi állapota és jó közérzete fenntartható legyen. A

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELET 52

borjak takarmányának elégséges mennyiségű vasat, valamint az állat korától függően a száraz takarmánynak - a

vágóborjak kivételével - napi 100-200 grammnyi emészthető rostanyagot is tartalmaznia kell. A borjakra szájkosarat rakni tilos.

13. A borjakat legalább naponta egy alkalommal kell etetni. Csoportosan tartott borjak esetében, amelyek nem "ad libitum" etetésűek, vagy abban az esetben, ha nem automatikus működésű takarmányellátó berendezést alkalmaznak, a csoport minden egyes állatának azonos időben kell a takarmányhoz jutnia.

14. Minden kéthetesnél idősebb borjú számára biztosítani kell a megfelelő mennyiségű friss ivóvizet, illetve azt, hogy folyadékbeviteli igényét más folyadékkal kielégíthesse. Hőség vagy betegség esetén gondoskodni kell a friss ivóvízzel való folyamatos ellátásról.

15. Mind az etető-, mind az itatóberendezést úgy kell megtervezni, kivitelezni, elhelyezni és üzemeltetni, hogy a borjak takarmányának és ivóvizének elszennyeződési lehetősége a legkisebb legyen.

16. Az állattartónak vagy a gondozónak minden istállózott borjút legalább naponta kétszer, a szabad tartásos rendszerben legalább egyszer ellenőriznie kell.

17. Minden beteg vagy beteggyanús egyed megfelelő ellátásáról azonnal gondoskodni kell, s ha szükséges, haladéktalanul állatorvost kell hívni.

18. A borjakat lekötni tilos, kivéve a csoportosan tartottakat. A csoportosan tartott borjakat legfeljebb egy órára, az etetés idejére lehet kikötni. A kikötés nem okozhat sérülést és fájdalmat, nem fojthatja az állatot és nem akadályozhatja mozgásában.

19. A borjút a születését követően haladéktalanul, de minden esetben az élete első hat órájában colostrumhoz kell juttatni.

20. Az új építésű és felújított állattartó épületnek az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:

20.1. csoportosan tartott borjak részére elegendő szabad területnek kell rendelkezésre állnia ahhoz, hogy azok

akadályoztatás nélkül megfordulhassanak, lefekhessenek. A minimális fekvőtér nagysága: 150 kg élősúlyig 1,5 m², állatonként,

20.2. egyedi boxokban tartott borjak esetében, illetve lekötéses tartási rendszerű istállóknak a boxoknak, illetve az istállóknak hézagolt oldalfalúaknak kell lenniük. Az egyedi box minimális szélessége 90 cm+10 százalék, illetve a

marmagasság 0,8-szerese. A szabadban elhelyezett ketrec oldalfala - az időjárás szélsőségeitől való védelem érdekében

- lehet zárt. Ebben az esetben a ketrec eleje lehetőséget kell, hogy biztosítson az állat előre és oldal irányba történő

kilátására. Egyúttal biztosítani kell az állat számára a száraz férőhelyet is,

20.3. a borjakat nyolchetes korukat követően egyedi ketrecben tartani csak állatorvosi kezelés, viselkedésbeli problémák vagy kezelések elvégzése miatt lehet. Az egyedi ketrec hosszúságának legalább a borjú hosszának 1,1 -szeresének, szélességének legalább a borjú marmagasságával megegyezőnek kell lennie,

20.4. a csoportosan tartott borjaknak annyi helyet kell biztosítani, hogy azok akadálytalanul megfordulhassanak, lefekhessenek és felállhassanak; minden borjú számára legalább 1,5 m² 150 kg -g, legalább 1,7 m² 150-220 kg-ig, 220 kg felett legalább 1,8 m² területet kell biztosítani.

21. A 20. pontban előírt követelmények a hat borjúnál kevesebb állat tartóira nem vonatkoznak.

22. A borjak számára az eset sajátosságához igazodó körülményeket az alábbi esetekben kell biztosítani:

22.1. olyan borjaknál, amelyeket egészségi állapotuk vagy viselkedésük miatt a csoporttól el kell különíteni annak érdekében, hogy a szükséges kezelést megkapják,

22.2. anyjokkal együtt tartott szopósborjaknál,

22.3. szabad tartású istállóban tartott borjaknál.

23. 2009. január 1. napjától a mellékletben meghatározott követelményeket be kell tartani valamennyi istálló esetében.

2. számú melléklet a 32/1999. (III. 31.) FVM rendelethez

A sertések tartása

1. Általános szabályok

1.1. E melléklet rendelkezései alkalmazásában:

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETOK 53

- a) *sertés*: tenyésztés vagy hizlalás céljából tartott különféle korú sertés,
- b) *kan*: tenyésztésre szánt ivarérett hímivarú sertés,
- c) *kocasüldő*: ivarérett nőivarú sertés az első fialásig,
- d) *koca*: a nőivarú sertés megnevezése az első fialás után,
- e) *anyakoca*: a nőivarú sertés megnevezése a fialás és a malacok utónevelésbe vétele közötti időszakban (szoptató koca),
- f) *szárazonálló koca*: a nőivarú sertés megnevezése a malacok elválasztása és a következő fialás közötti időszakban,
- g) *malac (szopósmalac)*: a sertés megnevezése születésétől választásig (utónevelés kezdetéig),
- h) *utónevelt malac*: a sertés megnevezése az utónevelés kezdetétől tízhetes életkorig,
- i) *utónevelt sertés*: a sertés megnevezése tízhetes kortól vágásig, illetve tenyésztésbe állításig.

1.2. Az istállók szerkezeti elemei - főleg azok, amelyekhez a sertések hozzáférhetnek - nem tartalmazhatnak a

sertésekre nézve káros anyagokat, továbbá azoknak kellően tisztíthatóknak és fertőtleníthetőknak kell lenniük. Az

épület szigetelésének, fűtésének és szellőztetésének biztosítania kell, hogy a légáramlás -sebesség, a porszint, a

hőmérséklet, a relatív páratartalom és a gázkoncentráció olyan mértékű legyen, amely nem káros a sertésekre.

1.3. A sertéseket tilos állandó sötétben tartani. Az állatok számára - azok szokásait, fiziológiai igényeit figyelembe

vevő és az eltérő klímaviszonyokat szem előtt tartó - megfelelő természetes és mesterséges világitásról kell

gondoskodni. Mesterséges megvilágítás esetén a megvilágítás időtartama egyezzen meg a természetes megvilágításával, tehát általában kilenc és tizenhét óra között gondoskodni kell olyan rögzített vagy hordozható

fényforrásról is, amelynek fényereje elegendő az állatok bármely időszakban történő ellenőrzésére.

1.4. A csoportosan tartott, istállózott állatokat az állattartó vagy gondozójuk napi egy alkalommal ellenőrizni

köteles. Minden betegnek látszó vagy sérült állatot elkülönítőbe kell elhelyezni. Minden olyan állathoz, amelyek

gyógyítása nem tartozik az állattartó, illetőleg a gondozó hatáskörébe, haladéktalanul állatorvost kell hívni.

1.5. A csoportnagyság, illetőleg falkanagyság csak olyan mértékű lehet, amely normális mértéken túli verekedést

nem gerjeszt. A rendszeresen agresszíven viselkedő sertést és azt az állatot, amelyik állandó céltáblája a többi állat

erőszakosságának, a csoporttól el kell különíteni.

1.6. A férőhelyet, a szállást úgy kell kialakítani, hogy az minden állat számára biztosítsa

1.6.1. a zavartalan lefekvést és felkelést,

1.6.2. a pihenésre alkalmas tiszta fekvőterületet,

1.6.3. a többi sertés látásának lehetőségét.

1.7. A lekötéses tartásnál a lekötőrendszer nem okozhat sérülést, azt rendszeresen ellenőrizni, és amennyiben

szükséges, utánállítani kell úgy, hogy a rögzítés kényelmes és biztonságos legyen. A rendszer kialakításának olyannak

kell lennie, hogy kizárja a sérülés és a fulladás lehetőségét.

1.8. Az istállót, kutyakádat, berendezéseket, a sertéstartásban használt eszközöket a keresztfertőzést, illetve a

kórokozók megtelepedését és kifejlődését meggátoló, hatékony módszerrel kell tisztítani és fertőtleníteni. A bélsarat, a

vizeletet, a takarmánymaradékot vagy a kiszóródott takarmányt a szükséges gyakorisággal el kell távolítani annak

érdekében, hogy a kellemetlen szagok csökkenjenek, valamint, hogy azok a legyeket és rágcsálókat ne vonzzák.

1.9. A padozat legyen sima, ne csússzon és se sérülést, se fájdalmat ne okozzon a rajta álló vagy fekvő állatnak. A

padozatkiképzésnek az állat méreteihez, testtömegéhez igazodónak, kellő merevségűnek és egyenletes felületűnek, a

pihenő térnek pedig kényelmesnek, tisztának, jó vízelvezető képességűnek és az állat károsodását kizárónak kell

lennie. Az alom legyen tiszta, száraz.

1.10. Minden állat számára a korának, testtömegének, szokásának, fiziológiai igényének, jó egészségi állapotának

és közérzetének megfelelő takarmány-fejadagot kell biztosítani.

1.11. Minden sertést legalább napi egy alkalommal kell etetni. Adagolt etetés esetén, illetve időben korlátozott

etetés esetén biztosítani kell, hogy a farka minden tagja egy időben ehessen.

1.12. Minden két hétnél idősebb állat számára biztosítani kell, hogy elegendő friss ivóvízhez vagy más folyadékhoz

jusson.

1.13. Az etető-ítató berendezéseket úgy kell tervezni, kialakítani, elhelyezni és karbantartani, hogy az állat a

takarmányt és az ivóvizet ne, vagy csak minimális mértékben szennyezhesse.

1.14. Meg kell előzni a farokrágás kialakulását. Biztosítani kell az állatok számára viselkedési szokásaik kielégítését, a megfelelő környezetet, állománysűrűséget, almot, valamint a játszás lehetőségét.

2. A kanok tartásának követelményei

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETOK 54

2.1. A kankutrica kialakítása és elhelyezése tegye lehetővé, hogy a kan abban meg tudjon fordulni, hallhassa,

láthassa a többi állatot és érezhesse azok szagát. A fekvőtérnek tisztának, száraznak és kényelmesnek kell lennie. A

felnőtt kan számára legalább hat négyzetméter alapterületű kutyica szükséges. Amennyiben a búgatást a kankutricában

végzik, az alapterületnek nagyobbnak kell lennie. A kankutrica búgató része nem lehet rácspadozatú.

2.2. Ha több kant tartanak együtt, vagy a kant együtt tartják kocákkal, a kutyica méretét úgy kell kialakítani, hogy

ne alakuljon ki közöttük intenzív verekedés, főképpen nem az etetési idő alatt. Szükség esetén (komolyabb verekedés

kialakulására utaló körülmények észlelésénél) az állatokat egymástól el kell különíteni.

3. A kocák és a kocasüldők tartásának követelményei

3.1. A szárazon álló kocákat, kocasüldőket célszerű csoportosan tartani, ennek hiányában az elhelyezés az állatok

egymás közötti kapcsolattartását lehetővé kell tenni.

3.2. Amennyiben szükséges, a vemhes kocákat és kocasüldőket a külső és a belső élősködők ellen egyaránt kezelni

kell. Fiaztató kutricába való telepítés előtt az állatot teljesen fertőtleníteni kell.

3.3. A fekvőhelynek tisztának, megfelelő vízvezetésűnek és kényelmesnek kell lennie. Amennyiben szükséges,

"fészek készítésére" alkalmas anyagról is gondoskodni kell. A koca mögött olyan szabad területet kell kialakítani,

amely lehetővé teszi a zavartalan fialást és a fialásban történő segítségnyújtást.

3.4. Az olyan fiaztató kutricába, ahol a koca nincs lekötve, a malacok védelméről (pl. malacmentő rács, malacvédő

korlát elhelyezése stb.) is gondoskodni kell.

3.5. A kutricák kialakításánál az alábbi méretezést kell figyelembe venni:

Megnevezés Kötött tartás Kötetlen tartás, illetve kutrica

vályú kutricán kívül vályú kutricán belül vályú kutricán kívül vályú kutricán belül

Hosszúság, m 1,8 2,0 2,1 2,3

Szélesség, m 0,6 0,6 0,6 0,6

3.6. Kötött tartás vagy egyedi állás esetén lehetővé kell tenni, hogy az állatok időközönként szabadabban mozoghassanak. A csoportos tartásnál a kutrica méretét és a csoportnagyságot úgy kell megválasztani, hogy az állatok

között ne alakulhasson ki fokozottabb méretű verekedés.

4. A fialás alatti koca és a malac tartásának követelményei

4.1. A kocák és malacok tartására szolgáló istállót úgy kell kialakítani, hogy az megfeleljen a kocák fialás előtti,

alatti és utáni sajátos viselkedése által támasztott követelményeknek, valamint a szopós malacok születés utáni

igényeinek.

4.2. A zárt tartású fiaztató istállóban tartott, fialás előtt álló kocák kutricáinak, a kocaállás nagyságának lehetővé

kell tennie a kocák zavartalan lefekvésését, pihenését (a minimális méret 2,1 méter hosszú, 0,7 méter széles és a fiaztató

mögött legalább 0,3 méter szabad hely).

4.3. Gondoskodni kell a fialás zavartalanságáról, a fialáshoz elegendő helyről, továbbá arról, hogy a malacok

számára is legyen elegendő hely a koca mindkét oldalán. Kötetlen tartású fiaztató egységben gondoskodni kell a

malacok biztonságáról.

4.4. A fialás előtt megfelelő időben (legfeljebb egy héttel megelőzően) kell a kocákat a fiaztató kutricába telepíteni,

hogy elegendő idő legyen a kutricához való hozzászokáshoz.

4.5. A fialás és a szoptatási idő alatt a kocát és malacait tisztán, szárazon, a fialástól a választásig ugyanazon

kutricában kell tartani.

4.6. A kocák és a malacok számára folyamatosan kell az ivóvizet biztosítani.

4.7. A malacok és a koca kényelméről szalmaalommal vagy ezt helyettesítő padozattal kell gondoskodni.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 55

5. A szopós malacok tartásának követelményei

5.1. A kocától elkülönített malacok számára olyan tömör meleg, száraz és kényelmes fekvőhelyet kell biztosítani,

amely lehetővé teszi az összes malac egyidejű pihenését, és amely sérülést nem okoz, valamint csúszásmentes.

5.2. A fiaztató ketrecekben elégséges helyet kell biztosítani ahhoz, hogy a malacok akadálytalanul szophassanak.

5.3. Az újszülött malacok speciális mikroklíma igényének kielégítéséről külön hőforrással úgy kell gondoskodni, hogy ez a koca számára ne legyen ártalmas.

5.4. A malacokat háromhetes koruk előtt csak abban az esetben szabad elválasztani, ha a koca vagy a malacok egészsége, komfortérzete veszélyeztetett.

5.5. Sem a farokkurtítás, sem a foglecsípés nem lehet automatikus, rutinszerű tevékenység. Ezeket a műveleteket csak abban az esetben szabad elvégezni, ha egyértelművé válik, hogy a kocák csecsbimbója e nélkül sérül, vagy a malacok egymás fülét, farkát rágják, sértik.

3. számú melléklet a 32/1999. (III. 31.) FVM rendelethez

A tojótyúkók ketreces tartása

1. E melléklet rendelkezéseit a tojótyúkók ketreces tartásánál kell alkalmazni.

2. E melléklet előírását nem kell alkalmazni

a) az állatorvosi kezelés tartama alatt, amíg - az állatorvos megítélése szerint - az adott esetben más tartási

előírásokat kell alkalmazni,

b) állatkísérlet esetén, amíg a kitűzött cél elérésére más előírások alkalmazása elkerülhetetlen.

3. A tojókat csak olyan ketrecben szabad tartani, amely megfelel a következő előírásoknak:

3.1. a ketrecnek - anyaga, kialakítása és állapota alapján - olyannak kell lennie, hogy a tojók sérülését a technika

mindenkori állásának megfelelő biztonsággal kizárja, és a tojók elgyengülését ne eredményezze,

3.2. a tojók számára legalább 450 négyzetcentiméter szabadon használható ketrec -alapterületet kell biztosítani,

amelynek a meghatározásánál a méréseket vízszintesen kell elvégezni, a mért alapterületet a takarmányvesztés

mérséklésére kialakított magas peremekkel csökkenteni kell, ha azok a tojók mozgáslehetőségeit gátolják,

3.3. a ketrec szabad belmagasságának - legalább 65 százaléka esetén - el kell érnie a 40 centimétert, de az sehol sem

lehet 35 centiméternél kevesebb,

3.4. a ketrecnyílást úgy kell kialakítani és méretezni, hogy a tojók a ketrecből fájdalom- és sérülésmentesen

kivehetők legyenek,

3.5. a ketrecpadlót úgy kell kialakítani, hogy a tojók sérülés nélkül tudjanak a tartókon pihenni, állni, illetve felállni; ha a ketrec padlója huzalrácsból vagy drótfonatból készül, annak olyannak kell lennie, hogy a tojók bármelyik

tartón legalább három ujjal kapaszkodni tudjanak,

3.6. a ketrecpadló lejtése legfeljebb 14 százalékos lehet,

3.7. az egy tojóra eső szabad etetőhossznak tíz centiméternek kell lennie, a vályús itató hosszának az etetőhossznak

megfelelőnek kell lennie, a szelepes vagy csészés itató esetén minden ketrecben legalább két itatóhelynek elérhetőnek kell lennie.

4. Azok a ketrecek, amelyeket 1999. július 1. előtt az előírásoktól eltérően állítottak üzembe, 2009. december 31-ig

még használhatók.

5. A tojók csak akkor tarthatók ketrecekben, ha az építmény legfeljebb három egymás felett elhelyezett ketrecsorból

áll (háromszintes), illetve szintkorlátozás nélkül, ha megfelelő berendezésekkel és intézkedésekkel a kifogástalan

felügyelet a tojók közvetlen megfigyelésével minden szinten lehetséges.

6. Ha a tojókat ablaktalan vagy olyan istállókban tartják, amelyekben a természetes megvilágítás miatt az állatok

gondozásához és ellátásához mesterséges megvilágítás szükséges, a napi világítási idő nem lehet több 16 óránál. A

megvilágítást a munka- és ellenőrző folyósokon legalább 15 órán át kell biztosítani, és annak lehetőleg egyenletesnek kell lennie. Az időszaki megvilágítás erőssége 0,5 lux alatt legyen.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK 56

7. Az istálló hőszigetelésével és szellőztetésével biztosítani kell, hogy a levegő sebessége, valamint nedvességtartalma és gázkoncentrációja olyan mértékű maradjon, amely nem káros a tojókra.

8. A szellőztető berendezést úgy kell kialakítani, hogy a minimális légcseré minden évszakban biztosítható legyen.

Amennyiben az szükséges, az istállót gépi szellőzőrendszerrel kell ellátni.

9. A tojók takarmányozásához és ápolásához elegendő számú, a szükséges ismeretekkel és képességekkel

rendelkező személyt kell alkalmazni.

10. Gondoskodni kell arról, hogy egy, a takarmányozás és az ápolás ellátásáért felelős személy legalább reggel és

este egy-egy alkalommal a tojók állapotát ellenőrizze. Amennyiben az állatok kezelése, áttelepítése vagy leölése

szükséges, haladéktalanul intézkedni kell. Szükség esetén azonnal állatorvost kell hívni.

11. Biztosítani kell, hogy a tojók részére naponta megfelelő takarmány és folyamatosan ivóvíz álljon rendelkezésre,

kielégítő mennyiségben és minőségben.

12. Tilos a tojásrakás megszüntetése vagy a vedlés mesterséges kiváltása érdekében az ivóvizet, a takarmányt, a

fényt teljesen elvonni.

13. A világítást és a műszaki berendezéseket legalább naponta, a tartalék áramfejlesztő aggregátorokat a műszakilag

indokolt időszakonként ellenőrizni kell. A hiányosságokat haladéktalanul meg kell szüntetni. Ha ez nem lehetséges, a

hibák elhárításáig a tojók egészségének védelme és megfelelő közérzetének biztosítása érdekében egyéb intézkedéseket

kell foganatosítani. Ebben az esetben a hibákat legkésőbb a tojók kitelepítését követően el kell hárítani, mielőtt a

következő állomány betelepítésre kerül.

14. Üzemzavar esetén is gondoskodni kell megfelelő mennyiségű friss levegő bevezetéséről, megfelelő világításról,

valamint kielégítő etetési és itatási lehetőségekről. Olyan istállónál, amelyben áramkimaradás esetén a tojók megfelelő

ellátása nem biztosítható, üzemképes tartalék áramfejlesztő berendezést kell fenntartani. Ha az istálló villamos üzemű

szellőztető berendezéssel van ellátva, riasztóberendezést kell telepíteni.

15. Valamennyi ketrecalkatrészt, amellyel az állatok érintkeznek, a kitelepítéstől a következő betelepítésig minden

esetben le kell mosni és fertőtleníteni kell. A betelepített ketrecek külső felületeit tisztán kell tartani.

16. A legalább 500 tojótyúkot tartó gazdaságokban folyamatos nyilvántartást kell vezetni - az állatok termeléséről,

valamint az állatállomány napi ellenőrzéséről, az állomány változásáról - különösen az elhullások számáról és okáról.

A nyilvántartást öt évig meg kell őrizni és az illetékes hatóság felszólítására rendelkezésre kell bocsátani.

4. számú melléklet a 32/1999. (III. 31.) FVM rendelethez

A hizott máj előállításának szabályai

1. Ez a szabályozás a hizott májnak - a lúd és a kacsá életteni-étkezési szokásaira jellemző jó étvágyára és

falánkságra alapozott - kíméletes töméses hizlalásos előállítására vonatkozik.

2. A töméses hizlalás olyan speciális tevékenység, amelyhez megfelelő szaktudással, állatismerettel és állatszeretettel kell rendelkezni.

3. Tömésre csak egészséges, jól fejlett, a jelzett alsó súlyhatár feletti súlyú, ép testű állatokat szabad befogni.

Ügyelni kell arra, hogy egy csoportba homogén állomány kerüljön, különös tekintettel az állatok uniformizált

tömhetőségére és egészséges terhelhetőségére.

A legkisebb egyedi súly a következő:

Megnevezés Átlag tömeg

(kg)

Egyedi testtömeg alsó határa (kg)

Fiatalliba (vegyes ivar) 3,9-4,2 3,70

Tépett liba (vegyes ivar) 4,3-5,3 4,10

Mulárd kacs (gácsér) 3,6-4,0 3,40

Barbarie kacs (gácsér) 4,0-4,4 3,70

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELET 57

4. A hizlalási céllal nevelt állatok nevelése során olyan berendezéseket, eszközöket kell alkalmazni, amelyek

biztosítják az állatok egészséges és sérülésmentes növekedését, a toll védelmét, a takarmány és az ivóvíz

akadályoztatás nélküli felvételét. Ehhez megfelelő etető-ítató berendezésre és hibátlan almozásra van szükség.

5. A takarmányt és az ivóvizet mennyiségben és időben - különösen az utónevelési időszakban - úgy kell megállapítani, hogy a tömés időszakára az állatok a szervezetet megterhelő nagyobb takarmányadagok befogadását

minél kisebb nehézséggel tudják elviselni (nyelöcső tágító, szakaszos etetés).

6. Az első tömés előtt az állatokat pihentetni kell. Célszerű a huszonnégy órás pihentetés. (Ez idő alatt szokja meg

az állat az új környezetet, az új társakat, szűnik a szállítás okozta stressz, valamint a féltékenység és az azáltal okozott

problémák.)

7. Az állatok hizlalás alatti elhelyezésekor figyelembe kell venni, hogy az állatok testtömege a hizlalás végére

megnő. Különösen fontos a klimatizáció, továbbá az, hogy az állatok mozgásterének állandó csökkenése ellenére a

szükséges intézkedések sérülés- és stresszmentesen megtehetőek legyenek.

8. A töméses hizlalás technikai eszközeinek (különösen a tömőgépek) biztosítaniuk kell a kíméletes és sérülést

nem okozó tömés feltételeit. Az eszközök szélei nem okozhatnak sérülést, és a gépet a túlpadoltság ellen biztonsági

rendszerrel kell ellátni.

9. A tartás feltételeit illetően célszerű a mélyalmos tartásról a rácspadozatos tartásmódra való áttérés. (A rácspadozat kiküszöböli a mélyalmos tartás hibáit, higiénikusabb feltételeket, jobb közérzetet biztosít az állat

számára.)

10. Tömésre csak jó minőségű, megfelelően előkészített takarmány-alapanyag használható.

11. A hizlalás végén, a szállítást megelőzően legalább hat órával, a tömést be kell fejezni, mert a tömött állat nem

bírja a szállítást.

12. Az elszállítás időpontjának meghatározásánál az évszakot és a napszakot egyaránt figyelembe kell venni. A

rakodást kíméletesen, megfelelő ismeretekkel rendelkező személyekkel kell elvégeztetni. Az állatok szállítása során - a

stressz, a sérülésveszély, az elhullási veszteség csökkentése érdekében - az évszak és az időjárás figyelembevételével

gondosan kell megválasztani a szállításra legalkalmasabb napszakot.

5. számú melléklet a 32/1999. (III. 31.) FVM rendelethez

A tolltépés szabályai

1. Az alábbi rendelkezések megfelelő keretszabályozást adnak arra, hogy a háziludak speciális biológiai sajátosságait, a vedlést tollnyerés céljára kihasználják. Ez mindazon ludak tépésére érvényes - az állatok fajtájától,

hasznosítási irányától, korától, ivarától függetlenül - amelyeket élő állapotban, tollnyerésre hasznosítanak.

2. A tolltépés szabályai a következők:

2.1. az állatokat csak meghatározott időpontban szabad tépni, amikor a toll teljesen érett,

2.2. a tépést meleg, száraz időben kell végezni, hogy utána az állat ne fázzon meg, amennyiben az időjárás hűvösre

fordul, a libákat a tépés után védett, meleg helyen kell tartani,

2.3. a tépés előtti napon az állatokat lehetőség szerint meg kell fürdetni, úsztatni, majd a tépés időpontjáig frissen

almozott, tiszta ólban kell tartani,

2.4. nem szabad akkor tépni, amikor az állatok tolla még nedves,

2.5. az állatokat - a tépés előtti egy héttől kezdődően a tépést követő második hét végéig - 20 százalékkal bővebben

kell takarmányozni,

2.6. tépéskor a tollat fekvése irányában kell a bőrből - a bőrön sebzés és a toll csévéje véressé válásának megakadályozása érdekében - kihúzni,

2.7. az állatokról kemény gerincű (szárny- és fark-) tollat tépni tilos, a testtollak tépésekor ügyelni kell arra, hogy

annyi toll maradjon az állat testén, amennyi a szárnyakat megtartja, illetve annyi puhely maradjon, amennyi a

hőháztartás fenntartását biztosítja.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELET 58

3. A ludakat a megfelelő méretű kifutón kívül, a kedvezőtlen időjárás hatásának kivédése érdekében legalább a tépés

előtti második naptól a tépés utáni tizennegyedik napig világos, jól szellőző istállóban kell elhelyezni.

4. Az istállót és a kifutófelületeket, valamint az almot szárazon és tisztán kell tartani.

5. A lúd részére a faj sajátosságainak megfelelő olyan elhelyezést kell biztosítani, amely alkalmas a lúd mozgási,

valamint evési és ivási igényeinek kielégítésére.

6. A ludak tépése folyamán törekedni kell arra, hogy az stresszmentesen történjen. Vitaminok és takarmánykiegészítők segítik a ludat a tépéssel járó izgalmak károsodásmentes elviselésében.

7. A tolltépés évszakhoz kötött kezdési, illetve utolsó időpontja a legalább 15 °C-os napi átlaghőmérséklet, illetve

amikor a legalacsonyabb hőmérséklet meghaladja a +6 °C-t.

8. Az élő állatról történő tolltépés csak az élettanilag is bekövetkező tollváltások (vedlések) alkalmával, és csak a

vonatkozó előírások figyelembevételével végezhető el. A növendékek az első tépéstől számított 6-7 hét múlva újra

téphetők. A nevelési körülményektől és az időjárástól függően a növendékludak a második tépéstől számított 6-7 hét

múlva harmadszor is megtéphetők. A kifejlett törzsludakat a mindenkori tojástermelési időszak után célszerű először

tépni, további tépésük a növendéknél leírtakkal megegyezően végezhető.

9. A tollérettség pontos idejének megállapítása a vedlés kezdetén a mell, az oldal és a hát tájékán végzett próbatépésekkel történik. A tenyészállatoknál a tojástermelési periódus végén sűríteni kell a próbatépéseket. A

törzsállomány tépésenkénti csoportosítása és ennek megtartása esetén elegendő az első csoport optimális tépési

állapotát meghatározni és a többi ehhez igazítani.

10. Érett a toll abban az esetben, amikor a tollcséve és a tolltűsző közötti kapcsolat teljesen fellazult, ezáltal a tollak

akadálytalanul, fájdalomkózos nélkül kihúzhatók a tollpapillákból és a toll vége erőteljesen elszarusodott, a toll

táplálása teljes mértékben megszűnt, az holt képződménnyé vált. A toll beérésekor, a vedlés megindulásának jeleként

az állatok által igénybe vett területen (istállóban, kifutóban, legelőn) megjelennek az elhullajtott tollak. Ilyenkor kell a

toll érettségét ellenőrizni és a fenti szempontok meglétekor a tépést elkezdni.

11. A tépést megelőzően és a tépés során különösen nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy az állatoknál a zavarás

minél kisebb legyen, ugyanis a stressz negatívan hat a ludak közérzetére és ennek következtében a toll szorosabb illeszkedését eredményezi a tollhüvelyben. Ennek elkerülése érdekében a ludak tépéséhez nyugodt helyzetet kell teremteni.

12. Az állatok befogásához megfelelő, néhány lúd elkerítésére, kirekesztésére alkalmas befogórácsot kell használni, és a ludakat nyakuknál kell megfogni. A légcsövet nem szabad elszorítani, ezért a nyakuknál fogott ludakat felemelni

tilos. Ezen túlmenően a következő szabályokat kell követni:

12.1. a ludakat felemelni csak a test másik kézzel történő tehermentesítésével lehet,

12.2. tilos a ludak szárnyainak összekötözése, keresztezése, vagy a ludak összekötött lábak által történő felfüggesztése.

13. A ludakat tépő személynek kerülnie kell minden fájdalomkøozást, sérülést. A tollat és a pehelytollat mindig kis

csomókba fogva kell kihúzni, az esetlegesen mutatkozó új tollkezdeményeket nem szabad kiszakítani, mert az a lúdon

sérülést okoz, és emellett a toll minőségét is - a véres toll bomlásának következményeként - erősen rontja. Tilos a

tépést végző személynek kezét benedvesítve tépni a tollat.

14. A tépéseknél a mell, a has, a hát és az oldalak tépendők. Nem szabad kitépni a nyelöcsötágulatot borító

tollazatot, illetve a szárnytollakat, a faroktollakat és a szárnytartó, ún. párnatollakat. A fedőtollazattal szemben a

pehelytollakat csak ritkítani szabad.

15. A tépést csak ara betanított és gyakorlatot szerzett személyek végezhetik. Az állatok egészségének megőrzése

érdekében:

15.1. a tépés során esetlegesen előforduló borsérüléseket állatgyógyászati készítményekkel kell kezelni, és az állatot

nyugalma, gyógyulása érdekében el kell különíteni,

15.2. a stressz vagy egyéb tényezők miatt nehezen téphető egyedeknél a tépést mellőzni kell,

15.3. a betegségek megelőzése céljából a tépők csak frissen mosott, tiszta ruházattal és lábbelivel léphetnek be a

tépőhelyiségbe, ügyelni kell a tépők személyi higiéniájára is,

15.4. a tépés helyének tisztaságára gondot kell fordítani.

ÁLLATVÉDELMI TÖRVÉNY ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETOK 59

16. A próbatépésekről és a tépésekről (az állomány azonosítójáról, a tépés idejéről, a tépők személyéről, a tépett

állatok számáról) nyilvántartást kell vezetni, amelyet legalább öt évig meg kell őrizni.

6. számú melléklet a 32/1999. (III. 31.) FVM rendelethez

A mezőgazdasági haszonállatokon érzéstelenítés nélkül végezhető beavatkozások

1. Ló, szamár, öszvér esetében:

vérvétel, fogreszelés, szondázás, rektális vizsgálat, vakbél szúrçsapolás, vértelen szülészeti segítségnyújtás, besütés.

2. Szarvasmarha, bivaly esetében:

vérvétel, szondázás, szarvtalanítás napos korban vértelen úton, fattyúcsecsbimbó eltávolítás napos korban,

bendomágnes-behelyezés, tályogmegnyitás, krotáliázás, bendő szúrçsapolás, vértelen szülészeti segítségnyújtás.

3. Juh, kecske esetében:

vérvétel, bendő szúrçsapolás, krotáliázás, tetoválás, tályogmegnyitás, vértelen szülészeti segítségnyújtás, castratio,

szondázás, napos korban farokcsonkítás (vagy gumigyűrű igénybevételével, 8 napos korig).

4. Sertés esetében:

vérvétel, herélés 6 hetes korig, tályogmegnyitás, othaematoma megnyitása, napos korban farokkurtítás, krotáliázás, fülcsipkés, napos korban szemfog lecsípés, felnőtt kanok szemfogának rövidítése, vértelen szülészeti segítségnyújtás.

5. Baromfi esetében:

vérvétel, szárnyszámolás (krotáliázás), szárnykurtítás napos korban, elektromos csőr kurtítás napos korban (2004.

január 1-jéig), úszóhártya-bemetszés napos korban, kakassarkantyú-lecsípés napos korban, barbarie kacsa

körömvágása és csőr kurtítása kéthetes korig, tetoválás.

6. Strucc esetében:

vérvétel, krotáliázás.